

De slapende Christus ontwaakt door gebeden

Verklaring over de woorden Lukas 8:22 en vervolgens.

En zij gingen tot Hem, en wekten Hem op, zeggende: Meester, Meester, wij vergaan! en Hij, opgestaan zijnde, bestrafte den wind en de watergolven, en zij hielden op, en er werd stilte.

Gedaan voor het eerwaardige HOOGERHUIS op hun ingestelde vastendag
26 juni 1645

door

Samuël Rutherford

Hoogleraar in de Godgeleerdheid te St. Andrew, Schotland

Voorwoord

Aan de goedgunstige lezer van deze predikatie.

Jaren achtereen is er gezocht naar de predikatie, welke thans het licht mag zien. Waarin ons de gevallen mens wordt voorgesteld, in al zijn donkerheid, maar ook het volle licht, dat afstraalt van Jezus, Die slapende in het schip was.

De slapende Christus, ontwaakt door het gebed. Als er geen nood is, is er ook geen waar zuchten. Het Woord zegt terecht: "Zij eren Mij met de lippen, maar het hart houdt zich verre van Mij." Zo is het bijna ten allen tijde, zo ook Zijn eigen discipelen, toen zij in de donkere nacht op zee waren en gans geen licht en Jezus slapende, toen was het een zeker omkomen, maar Jezus ontwaakt door hun geroep en gekerm: "wij vergaan, en zijn verloren, voor eeuwig."

Jezus gebruikte nu Zijn almacht door slechts één woord te spreken, en zie: alles werd bladstil; de winden hielden op te waaien, de waterbergen veranderde in kabbelende golfjes.

Zo gaat het met een ieder kind van God. Eerst gaat het door de diepte en wordt het alles donker om hem heen; en in zijn angst en verloren toestand roept hij tot de levende God. En zie..., daar daagt het in het Oosten; er gaat een licht op in zijn ziel en de zondaar weet zich voor eeuwig behouden.

Moge deze predikatie van de Hoog Eerwaarde Heer Samuël Rutherford hiertoe meewerken, dat de kloof, die tussen ons en de Heere is, worde overbrugd en wij in nauwe betrekking met de Heiland komen. Dat zij zo!

Uw dienstwillige dienaar en uitgever,

A. Heshusius,

Woudrichem.

P. s.

Gedicht is door de uitgever ingevoegd

Waarschuwing voor alle soorten mensen

O aarde van aarde, hier wel op gelet
 Als aarde in aarde zal worden gezet.
 En aarde met aarde zal worden gedekt.
 En aarde uit aarde zal worden verwekt,
 En aarde als aarde voor de Rechter zal staan.
 En de aarde haar oordeel zal ontfaân -
 Heeft aarde op aarde dan zo geleefd
 Dat aarde van het geloof geen vruchten en heeft:
 Wat loon zal aarde van God wegdragen?
 Die men zonder geloof niet mag behagen!

Dus aarde ziet toe, omdat gij aarde bent
 -Want aarde en heeft op aarde duur noch tijd-
 Gedenk toch o mens uitverkoren,
 Dat gij alhier was naakt geboren,
 En als de dood haar zal openbaren
 G' ook wederom naakt van hier moet varen.
 Maar de dag en wie is geheel onbekend
 Wanneer uw leven alhier zal worden geënd
 En als uw ziel van het lichaam zal scheiden
 Denkt wat gerechte men u zal bereiden!
 Een houten kist lang en smal
 Het deksel u op de neus vallen zal
 Met een stroowis en oud linnenkleed
 Niet meer en wordt dan voor u bereid.
 Hiermee zal men u ter aarde dragen,
 En daar alleen laten zonder vrienden of magen
 Elkeen keert wederom naar huis, zo lang
 Totdat men met hem ga dezelfde gang.
 Deze gang en kan geen mens ontvliên
 Dan is 't o mens u heb ik eens gezien;

Van de mensen-waardij vergeten in korte tijd
 Hoe lieflijk, hoe schoon gij schijnt of bent.
 Wat mag u blijdschap of weelde baten
 Als de dood komt, Gij moet het hier alles laten
 U volgt niets daar gij heen moet.
 Dan uw werken, 't zij dat ze kwaad zijn of goed
 Van die zult gij rekenschap moeten geven
 Hoe zij geweest zijn, in uw gehele leven.
 Daarom o mens denkt wat zij te verkiezen
 Die 't tijdelijke goed voor het eeuwige kiezen
 Wat is het werelds geneugte (dit wel inziet)
 Dan haast vergaande ijdelheid en verdriet.
 Daar de blijdschap des hemels is bestendig.
 Onbegrijpelijk, eeuwig en onendig.
 't Gebed dat is de weg, dat is de baan
 Waardoor wij tot de Heer' in onze noden gaan.

Diogenes

Voorwoord

*van Rutherford, voor zijn predikatie over Lukas 8:22-25, enz.
gehouden te Londen op een vastendag, de 26^e juni 1645*

(Dit voorwoord is ook opgenomen in de Brieven van Rutherford, no. 305)

Waarde lezer!

Gelijk de tekst van 't boek van de Goddelijke voorzienigheid is de Kerk, en de bruid van Jezus Christus: want iedere regel, woord en letter daarvan heeft een noodzakelijke betrekking op dat lichaam, waarvan Christus het Hoofd is; zo schijnen al de trekken en handelingen van de Voorzienigheid omtrent alle schepselen, ja ook omtrent de duivelen, en de haters van Sion, maar aantekeningen aan de kant van dit grote boek. Er zijn vele wonderen en diepten in dit boek; en de Heere scheidt zelfs voor onze ogen in deze ouderdom van de wereld nieuwe dingen en wonderen in Brittanië.

1. Het is de Goddelijke wijsheid zeer wel voegende, bekwaam de tijd te stellen van het lachen en het wenen van de kinderen der mensen, en van het triomferen van de goddelozen en hun voorspoed; het leggen in zak en as, en de tranen van de gevangene van hoop, schijnen duistere en verborgen hoofdstukken van het boek te zijn; inzonderheid omdat wij handelen naar de zinnen, en naar de schijn van de dingen; want wij zien niet, hoe God Zijn vijanden heeft gesteld op gladde plaatsen, en dat de troon, waarop het verborgen Babel zit, van kristal glas gemaakt is, en dat de pilaren van die niet anders zijn dan stokken van vergulde aarde. De kinderen Gods zouden hun tranen niet willen verwisselen met de blijdschap van de goddelozen. O dat wij genade hadden, om een volle zinsnede te lezen, en dat met het gevoelen van een Godheid, lezende zo in de afdeling van het traktaat van de Voorzienigheid: wij halveren beide Gods Woord en Gods werken; het verkeerd lezen van God in Zijn wegen, verderft de ware zin en 't oogwit Gods in zijn werken. Het licht van het geloof maakt ons leesbaar, dat het gezicht in het einde zal spreken. en niet liegen, en dat het licht voor de rechtvaardigen gezaaid is, zo moet men dan de oogst hopen; en wij dwalen niet weinig, als wij enige andere uitlegging maken, van 't korte gejuich van de goddelozen, en over de vreugde van de huichelaar voor een ogenblik, zelfs wanneer zijn hoogheid tot de hemel toe opklimt, en zijn hoofd tot aan de wolken raakt; Job. 20:5, 6; dan dat zijn gouden hemel niet alleen doorstreept is met zilveren kwellingen en ellenden. maar ook dat hij naar 't graf, en naar de binnenkamers van de hel nederdaalt in een ogenblik.
2. Dit schijnt ons duister, dat al de erfgenamen van een erfenis niet hetzelfde gevoelen, en hetzelfde spreken. Doch er is ook in de Apostolische Kerk enige onenigheid geweest, 1 Kor. 1:10, Filip. 2:1, Rom. 15:5, Gal. 5:10. Of er moet in deze koninkrijken meer liefde, en minder waan van gevoelen en oordeel zijn, of wij hebben te vrezen, dat God ons tot eenheid zal moeten bewerken door 't zwaard van de algemene vijand; doch wij konden de eenheid goedkoper krijgen.
3. Het is een verborgenheid, maar 't is ook van de Heere, Die wonderlijk is van raad, dat de waarheid moet gesleept worden door beken van bloed.
4. Dat een kerk groen en bloeiende is, en schoonheid, heerlijkheid en leven uitwasemt in het vlammeende vuur; dat de wreedheid, loosheid, wijsheid, en de raadslagen van de volkeren rondom Brittanië, en zoveel bloedige mensen binnen onze ingewanden, in de drie koninkrijken, ons doden, en ziet wij leven, zij verdrukken ons, en wij zijn niet benauwd, zij maken ons twijfelmoedig, en wij zijn niet mismoedig, Zij vervolgen ons, en wij zijn daarin niet verlaten, zij werpen ons neer, en wij zijn niet

verdorven, 2 Kor. 6:9; 4:8, 9. Wat een levende dood? Wat een ademend en triomferend graf is dit? Wat een schijnende duisternis? Wat een verblijdende droefheid is hier?

5. Wij verwonderen ons, dat onze oorlogen niet teneinde zijn, maar Gods gedachten zijn niet als onze gedachten, wanneer God Zijn juwelen en dierbare gelovigen door het zwaard uit deze koninkrijken heeft weggenomen, zo is het eer, gelijk het durend branden van 't huis, dan enig waarschijnlijk eind van onze ellenden.
6. Nochtans, wanneer God Jakobs heerlijkheid zal verdund hebben, en de vettigheid van zijn vlees zal mager geworden zijn, moeten wij dan niet in stilheid en hoop geloven, dat er een overblijfsel zal behouden worden? En dat dan nog een nalezing van de druiven zal gelaten worden in de koninkrijken, gelijk in de afschudding eens olijfbooms twee of drie bezijden in de top van de opperste twijg, en vier of vijf aan zijn vruchtbare takken, spreekt de Heere, de God Israëls, Jes. 17:4, 6.
De Heere verhaaste Zijn werk, en make ons rijp door vernedering, en kering tot Hem, Die ons geslagen heeft, tot de dag, die de Heere staat voort te brengen uit de buik van Zijn besluit des vredes, wanneer het licht van de maan zal zijn als het licht van de zon, en het licht van de zon zevenvoudig zal zijn, als het licht van zeven dagen. Vaartwel.

De uwe in de Heere Jezus,
Samuël Rutherford
Londen, 1645

De slapende Christus ontwaakt door gebeden

Lukas 8

22 *En het geschiedde in een van die dagen, dat Hij in een schip ging, en Zijn discipelen met Hem; en Hij zeide tot hen: Laat ons overvaren aan de andere zijde van het meer. En zij staken af.*

23 *En als zij voeren, viel Hij in slaap; en er kwam een storm van wind op het meer, en zij werden vol waters, en waren in nood.*

24 *En zij gingen tot Hem, en wekten Hem op, zeggende: Meester, Meester, wij vergaan! en Hij, opgestaan zijnde, bestrafte den wind en de watergolven, en zij hielden op, en er werd stilte.*

25 *En Hij zeide tot hen: Waar is uw geloof? Maar zij, bevreesd zijnde, verwonderden zich, zeggende tot elkander: Wie is toch Deze, dat Hij ook de winden en het water gebiedt, en zij zijn Hem gehoorzaam?*

Markus 4

38 *En Hij was in het achterschip, slapende op een oorkussen; en zij wekten Hem op, en zeiden tot Hem: Meester, bekommert het U niet, dat wij vergaan?*

39 *En Hij opgewekt zijnde, bestrafte den wind, en zeide tot de zee: Zwijg, wees stil! En de wind ging liggen, en er werd grote stilte.*

40 *En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij zo vreesachtig? Hebt gij geen geloof?*

Mattheüs 8

26 *En Hij zeide tot hen: wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen? Toen stond Hij op, en bestrafte de winden en de zee; en er werd grote stilte.*

Zoveel van God en de Almacht ligt in deze woorden, (die ik door Gods bijstand en uw geduld, tenminste in zulke hoofdleringen als het best op de tegenwoordige staat der kerk passen, kort hoop door te lopen) dat het genoeg is tot bewijs van Gods dadelijke hulp in benauwdheid, wanneer Hij door gebeden gezocht wordt.

Zes bijzonderheden bevatten deze woorden.

1. *Christus' zeevaart*, met

- eerst, de begeleiding;
- ten tweede, tijd;
- ten derde, de plaats.

Christus en Zijn leden hebben niet alleen een weg van droog land naar de hemel; veel zeilen ter zee is er voor Hem en Zijn volgers, eer zij aan de oever komen.

2. *De toestand van 't schip*, bootsgezellen en reizigers die met Christus in 't schip voerden in zes bijzonderheden, uitdrukkende de grootheid van 't gevaar, vanwege een geweldig onweer.

Eerst, vooraan is gesteld een *ziet!*

- a. Eerst om aan te wijzen de grootheid van het onweer, Matth. 8:24. *En ziet, er ontstond een grote onstuimigheid.*

- b. Ten tweede, om te tonen dat de schepselen als wind en wateren tegen Christus en Zijn kerk hard en opgeblazen zijn, wanneer God het hen toe laat. Wij denken dat Christus ter zee gaande, schoon weer en stil water hebben moet; want hoe durven de winden waaien op het schoon aangezicht van Hem, Die zee en wind geschapen heeft? Doch Christus onder zeil zijnde, moet een dappere storm uitstaan, daar de satan, Prins van de lucht, in zijn eigen kring en gebied de winden gebieden kan.

Ten tweede. Marcus zegt: *een grote storm kwam af*; - Eng. vert. - het is eigenaardig dat winden afkomen, zij klimmen eer opwaarts; deze zegt dat het geen gewone wind was.

Maar ten derde, *een draaiwind*. Marcus bedoelt zo'n wind, die evenals Aristoteles zegt, door haar krachtige omdraaiing, de steden inslokt. Mattheüs zegt, *het was een grote onstuimigheid*, een zeebeving, die zoveel kracht en geweld had als een aardbeving, die kastelen en torens uit hun plaats kan werpen.

Ten vierde, wordt uit haar werking haar grootheid uitgemeten: *het schip werd vol water*. Chemnitus merkt aan, evenals de watervaten vol waren, Joh. 2, *met water gevuld tot boven toe*.

Ten vijfde, zodanig was hun verbaasdheid, dat de discipelen, waarvan sommige vissers, en derhalve wel op onweer bedreven zijnde, roepen *dat ze vergaan en verloren zijn*. Wanneer de schippers geen raad weten, en grijze bootslui ten gebed lopen, hebben de reizigers reden tot verbaasdheid.

Maar ten zesde, het is zo erg niet want er is een goed Zeeman in 't schip, de grote Admiraal en Voogd, niet alleen van de zee, maar ook van de winden is hier. Aardse admiralen kunnen wind noch stilte maken. Maar alles zal wel zijn, de Schepper van zee en wind is hier tegenwoordig. *Ja, maar Hij is zo hier, alsof Hij voor hen niet hier was, want Hij is vast in slaap gevallen*.

God beware ons voor een zeestorm, wanneer Christus ver van ons af, of in slaap is.

3. *Welke streek houden de leerlingen in hun gevaar?*

Eerst, maken zij Christus wakker door hun gebeden.

Ten tweede, verdubbelen zij hun woorden. Lukas zegt, *Meester! Meester!* Of, Vlootvoogd; gelijk de hoofden van gilde gezelschappen of opzieners over wezen *voogd* genoemd worden. Christus gebiedt storm en wind, kerk en hof en alles. Mattheüs zegt, *Heere*, hetwelk Christus' heerschappij toont. Marcus: *Meester*, want (als Hij kan; en wat kan Hij niet?) Hij zal Zijn leerlingen helpen. En daarom brengen zij Christus een drangrede van hulp uit Zijn ambt toe.

Ten derde. Zij klagen: *'bekommert het U niet dat wij vergaan? Wat voor een Meester bent U, Die slaapt terwijl wij in gevaar van verdrinken zijn?'* Zo dromen wij dat Christus, indien Hij ons niet aanstonds helpt, om ons niet bekommerd is.

Ten vierde. Zij tonen Hem 't gevaar: *wij vergaan!*

4. *Christus' dadelijke hulp aan hen bewezen.*

Ten eerste, Mattheüs houdt de eigenaardige manier, voert Jezus bestraffend in: *Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen?* Hij bestraft het ongeloof der leerlingen, eer Hij zee en wind bestraft.

Ten tweede, Hij spreekt de zee en winden met harde woorden aan, of *legt ze strenge last op*, zoals het woord is, Luk. 9: 21 of *bestraft ze met gezag*, 2 Tim. 4:2. Niet omdat zee en wind zich zonder bijzondere last van God kunnen verheffen. Zo versieren de dichters dat hun *Bolus* de winden wist te versnorken, bestraffen, en in

de boeien te werpen. Maar het is om de volkomen en onoverwinnelijke macht van Christus over zee en wind, die Zijn opeisers en boden zijn, aan te wijzen.

Zodat ten derde, Christus, gelijk Marcus zegt, vergramde woorden van gezag uitsprak en de zee gebod: *zwijg, wees stil!!* Wees gemuilband; een woord ontleend van wilde beesten of honden, die, om niet te zullen verslinden, gemuilband zijn; zo lezen wij het 1, Kor. 9: 9: *Gij zult een dorsende os niet muilbanden*. Het stelt ons de zee voor als een verslindend beest, hetwelk de schepen zou inzwelgen. Hetzelfde woord staat in Matth. 22: 34. Jezus had de Farizeeën *de mond gestopt*.

5. *De werking van Christus' bestraffing* wordt hier beschreven: er was zonder iets meer te doen, een grote stilte. Als Christus de zee bestraft kan ze slechts glimlachen en stil zijn.
6. *De vrucht van 't wonderwerk*; de bootsgezellen, - niet Christus' discipelen, - worden met verwondering en verbaasdheid geslagen.

Verklaring

1.

En het geschiedde in een van die dagen. Aangaande de drie bijzonderheden in 't eerste deel.

1. Eerst een woord van *de plaats*. 't Was eigenlijk *geen zee*, maar een meer. Niet *lacus Gadarenius*, waarvan Strabo zegt dat er wegens vergiftigheid geen beest zonder verlies van haar en hoof kon doorgaan; maar het was de poel, of *het meer van Genésareth*, door een Hebreeuwse spreekwijze *de zee van Tibérias* genoemd.
2. Ten tweede. Christus' *begeleiders* in deze zeereis waren Zijn leerlingen. Zelden was Christus alleen, behalve, wanneer Hij om te bidden tot een berg ging, zoals Joh. 6:15, en in de hof, toen Zijn discipelen niet één uur met Hem wilden waken. Maar doorgaans waren Zijn leerlingen en anderen, getuigen van Zijn leer en wonderwerken.
 - a. Eerst, omdat de leerlingen Zijn ooggetuigen moesten zijn, en zowel door horen en zien als door geloof prediken, 1 Joh. 1:1. *En deze stem hebben wij gehoord, als zij van de hemel gebracht is geweest, toen wij met Hem op de heilige berg waren*, zegt Petrus, 2e brief, 1:18. Gevoel en gezicht van Christus' zoetigheid in predikers is zo goed niet als geloof, maar wél uitnemender dan horen zeggen. Er is een gevoel des geloofs in hen die met Christus op de berg geweest zijn. *Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken*, 2 Kor. 4:13. Gehoor en gezicht van Christus is een uitnemend prediker van Christus. *Wij geloven niet meer* (zeggen de Samaritanen, Joh. 4:42) *om uws zeggens wil, want wij zelf hebben Hem gehoord*. Elk getrouw herder is niet alleen een bode om te boodschappen, maar een getuige, die Gods gezichten gehoord en gezien heeft.
 - b. Ten tweede, kruisdragen is niet licht te leren. Christus had er de rechte kennis van, Hebr. 5:8. De leerlingen moeten zien hoe recht Christus' schouderen in Zijn gang onder 't kruis zijn; om te leren dat het doen, in vergelijking, van te leren lijden, niet zwaar is.
 - c. Ten derde, in de omgang met Christus kennen wij best onze zwakheid. Christus' glans en schoonheid geven schaduw en licht aan onze zwartheid. Allemaal zijn wij schoon genoeg, wanneer wij Christus' schoonheid aanschouwen, Jes. 6:5.
 - d. Ten vierde, hoe meer gij verkeert met Christus, hoe meer gij geniet van de hemel. Bij uzelf te zijn, is kwaad gezelschap te hebben; bij de wereld te zijn

wrijft u roest aan; bij Christus te zijn laat een reuk van de hemel en een kleur van een andere wereld aan u, die gij nooit zult afwrijven. Reukwerk en zoete zalving aan te raken laat een bewijs daarvan na. Niemand kan preken of lijden, dan die bij Christus is gaan zien en horen. U kunt om Christus' wil tot een bloedige dood geroepen worden. Ik bid u, onderzoekt wanneer u het laatst bij Christus was en hoe menigmaal, dan of u er wel ooit geweest bent.

3. Ten derde. *De tijd van Zijn schipvaart*. Markus zegt, op dezelfde dag, *als 't nu avond geworden was*, Markus 4:35, dat is, op die dag dat Hij predikte de gelijkenissen, die gij hebt, Matth. 13. Het schijnt dat Hij ter zee ging op de avond, toen Hij geheel de dag gepredikt had. Lukas zegt onbepaald, *op één van die dagen*. Hoe het zij, er is geen tegenstrijd van woorden. Hier schrijven twee Evangelisten volgens hun gewoonte een dagregister van Christus' leven en werken en tekenen Christus' tijd zorgvuldig aan.
 - a. Waaruit wij zien hoe goed Christus Zijn tijd op aarde besteed heeft. Hand. 10:38. Hij ging het land door, goed doende; zelfs in zijn zending tot Herodus, Luk. 13:32, 33: *Gaat heen en zegt die vos, zie Ik werp duivelen uit en maak heden en morgen en ten derde dage word ik voleindigd*. Hij bracht hele nachten in gebeden door tot God, Luk. 6:12. Hij deed wonderen bij nacht, ter vierder wake, Matth. 14:25. Ja, nu in slaap zijnde, baant Hij de weg tot een nieuw wonder.
 - b. Ten tweede, 's morgens vroeg leerde Hij in de tempel, Joh. 8:2, en terwijl Hij at liet Hij geen tijd verloren gaan, maar predikte gedurende de maaltijd, Luk. 7:38, 39, Luk. 10:39, 40, en wanneer Hij zou eten, maakte Hij tot Zijn spijs en drank, zielen te winnen, Joh. 4:34.
 - c. Ten derde. Hij begon heel vroeg, zijnde twaalf jaren oud, met de doctoren te redetwisten in de tempel en stierf al predikende en biddende aan het kruis, Luk. 23:43, 44, 46.

Leringen

Ten eerste. Te bestraffen zijn dan zulken, die hun tijd verkwisten, Jer. 8:7. *Zelfs een ooievaar aan de hemel weet zijn gezette tijden en een tortelduif en kraai en zwaluw nemen de tijd van hun aankomst waar, maar Mijn volk weet het recht des Heeren niet*. Wie is wijs om te weten wanneer God het land met bloed bewatert; om te onderscheiden dat het jaar 1645 is het jaar van wraak welk in des Heeren hart tegen Engeland en Schotland geweest is? Dit is een zaak als een voorbode, hetwelk het volk, terwijl God het openbaart, niet bekend is, Ezech. 7:12. *De tijd is gekomen, de dag is genaakt*. En vers 2: *Verder gij, mensenkind, zo zegt de Heere HEERE, van het land Israëls: Het einde is er; het einde is gekomen over de vier hoeken des lands*.

Ten tweede. Het was de rechte tijdkeveling indien 't eerwaardig Parlement beginnen wilde niet aan de bevestiging van hun eigen vrijheden, wetten en huizen, maar aan het bouwen van Gods huis. De Heere heeft gelegenheid voor vele jaren gegeven van een zittende Rijksvergadering en nog is er geen gedaante van een kerk in 't land en nauwelijks een steen gelegd aan des Heeren huis; ja, men zegt: *de tijd is nog niet gekomen, dat des Heeren huis gebouwd, wordt*.

Ten derde. Wij hebben in deze dag het Evangelie niet erkend, de dingen die tot onze vrede dienen. Hadden Tyrus en Sidon, Sodom en Gomorra gezien de dagen van de Zoon des mensen, welke Engeland en Schotland gezien hebben, allang zouden zij zich

bekeerd hebben. Als wij de goedgunstige gelegenheden van barmhartigheid wel hadden waargenomen, onze vrede zou geweest zijn als een rivier en onze gerechtigheid als zeebaren. Maar nu zijn wij, als vervallen mensen, machteloos om onze rekening goed te maken, veel minder om de wijn van de wijngaard te betalen, wanneer onze wijn is als die van Sodom, en onze druiven van gal zijn. Niet weinig werd er onderhands gewerkt tegen de zaak en 't Verbond Gods. De uitdrijving van 't prelaatschap, pausdom en scheuring hebben wij beëdigd. Nu preken en betuigen en schrijven wij, dat de mensen vrijheid van geweten toekomt; en hoe kan dit tegen Papisten en Prelaten ontkend worden? Niet alleen elke stad, maar bijna elk huis heeft een nieuwe godsdienst. Een oude, onbekeerde eigenwillige aanbidding bezit 's mensen boezem; tegen de kracht der Godzaligheid; ijdelheid in kleding, hoerdom, verdrukking, onrechtvaardigheid jegens weduwen en wezen, welke mannen en ouders in de oorlog gedood zijn; overdaad, liegen en bedriegen, onware en valse lasteringen, vertrouwen in de arm van mensen en menigten, hinken tussen God en Baäl, terugstelling van Christus' zaak tot het einde van de dag toe, of ons minder aan godsdienst en huis dan aan vrijheden en burgerlijke wetten gelegen laten. En beide Koninkrijken, wonderlijk door Gods rechterhand tegen het onbarmhartig en bloeddorstig Babel verdedigd, zijn niet meer aan de Heere der heerscharen, Die ons behouden heeft, verbonden, maar wij zijn schuldenaars aan onze eigen vleselijke doeleinden, verdelingen, scheuringen, onderkruipingen, partijschappen en samenrotting geworden. Efraïm tegen Manasse en Manasse tegen Efraïm, hoewel kinderen van één Vader. Al deze en veel andere zonden getuigen in onze aangezichten dat de tijd van het Evangelie, door beide Rijken niet wel is besteed geworden.

Ten vierde. Geheel missen wij in een goede waarneming van deze slechte tijd en sterven, eer wij weten waartoe wij leven. Het is evenals een meester, die zijn knecht zond tot een grote stad, met een beschreven papier, inhoudend zaken van groot belang. Om welke af te handelen de meester hem tien uren vergund had. Zou hij wel de eerste negen uur doorbrengen, in drinken en klinken met zijn pullebroers, en op en neer gaan om de bijzonderheden van de stad te bezichtigen? Helaas, is niet deze wereld als een grote beurs of koopplaats? Ons papier bevat de bezigheid van het groot Koninkrijk hierboven, de eer en heerlijkheid van onze Heere, onze verlossing door Christus en handeling om de eeuwige vrede. Maar de tijd der kindsheid sluipt voorbij en wij kennen het einde van onze schepping niet. De jeugd en mannelijke jaren, groenen en groeien, is gelijk een trotse bloem, heden heerlijk morgen hooi. Wij schieten door bloem en bloeisel en onze handbreedtijd slipt met een kleine tred weg. Wij gaan de markt door om vergankelijke eer, en rottig vermaak te kopen en als het laatste uur gekomen is, lezen wij nauwelijks de brief van onze Meester.

Zeker, het is maar een slechte rekening van een natuurlijk mens, die in zijn dood niet anders zeggen kan, dan ik heb gegeten, gedronken, geslapen, gewaakt, gedroomd en gezondigd, voor de tijd van zestig of zeventig jaren; en dat is alles. De tijd loopt als een lang en snelle waterstroom de stad van onze schepping door, vanaf dat God eerst het uurwerk gaande maakt, tot de dag van Christus' tweede komst. Deze stroomloop sluipt door onze vingers, wij eten, drinken, slapen, liegen, lachen, kopen, verkopen, spreken, ademen en sterven in één ogenblik. Elke luchtschepping is een voortvloeien van onze minuten tijd tot in de eeuwigheid. Binnen weinige geslachten zal er een Rijksvergadering zijn van andere aangezichten en nieuwe voortelingen van andere mensen in steden, huizen, vergaderingen waarin wij tegenwoordig zijn. En wij, als een gezelschap van nachtgezichten, zullen wegvlieden en onze plaatsen zullen ons niet meer kennen. En ofschoon dit niet zou geschieden, de wereld is niet eeuwigdurend, zijnde een

groot lichaam opgemaakt van verderfelijke steken van kleine stervende schepselen, staande wanneer hen God wegneemt om niets.

Ten laatste zal God de drijfleden van 't uurwerk en wekker afdoen en daar zal geen tijd meer zijn, des tijdraderen zullen stilstaan. Wat slechte gedachten zullen wij hebben van deze arme gebreide, of kleien bal, de aarde, wanneer de wormen door het aangezicht en kaken inkruipen aan onze tongen zullen knagen en hart en lever doorboren. Veronderstelt dat onze geesten eenmaal getreden zijn binnen de lijn van onsterfelijkheid, als terzijde van de maan stonden, ziende neerwaarts op onze kinderen, zwoegende en zwetende om onze beminde schaduwen van landen, lusthuizen, vee, vestingen, steden, kronen, scepters, geld en goud; zouden wij ons niet verwonderen dat ze zodanig geblinddoekt zijn, dat ze dromen en beuzelingen aanjagen? Oordeelt rechtvaardig, geeft Christus goed recht, doet wel terwijl het heden is, bedenkt de achtermiddag van een dalende zon; binnen weinige uren zijn wij gedompeld in de buik en baarmoeder der eeuwigheid en kunnen nooit wederom keren. *Heere, leer ons onze dagen tellen!*

2.

En als zij voeren, viel Hij in slaap en daar kwam een storm van wind af. Matth. 8:24, *een grote onstuimigheid.* Ik houd de voorgeschreven orde. Dit is geen gewone storm. Maar is hier niet de ervarendste Zeeman van hemel en aarde? Kan de wind zo verbolgen blazen op het aangezicht van Hem, Die blank en rood is en de Overste van tien duizend werelden? Kennen de wateren hun Schepper niet? Durven ze nat maken de wangen van Hem, Die zee en land gemaakt heeft? Echter merken wij uit de grootheid van dit onweer (als voorheen uit de tekst getoond is) dat Christus Zijn schip, Zijn kerk en reizigers in hun reis meer dan gewone stormen uitstaan, Klaagl. 1:12. *Gaat het u niet aan, gij allen die over weg gaat?* (Helaas! Christus heeft al te veel voorbijgangers in Zijn lijden) *Schouwt het aan en zie, of er een smart is gelijk mijn smart, die Mij aangedaan is, waarmee Mij de Heere bedroefd heeft ten dage der hittigheid Zijns toorns.* De profeet Jeremia kan (Klaagl. hoofdst. 2:13) geen weerga vinden om de droefheid der kerk er bij te vergelijken: *Uw breuk is zo groot als de zee, wie kan ze helen?* De zee is een woest lichaam. Een groot water van bekommeringen scheen de kerk te zullen verdrinken, Klaagl. hfdst. 1:9. *Jeruzalem is wonderlijk omlaag gedaald.* Het woord komt uit een wortel hetwelk betekent afgezonderd en verborgen te zijn, als dingen die boven begrip of reden zijn, als Gen. 18:14: *Zou iets voor de Heere te wonderlijk zijn?* Iets groots en wonderlijks ligt in des Heeren zwaard op de drie Koninkrijken, boven alles wat de Ierse muiters of bloedige booswichten doen kunnen. De vloek en wraak in verdrukking van mensen komt van Hogerhand. De mensen staan met het zwaard, maar kunnen niet op het doodslaan met de degen wraak en oordeel munten; dit is alleen Gods werk. Klaagl. 2:2: *De Heere heeft al de woningen Jacobs verslonden en heeft ze niet verschoond.* Vers 4. *Hij heeft Zijn boog gespannen als een vijand.* O schrik! Welke vijand is zo machtig dan God? De Heere stond met Zijn rechterhand gesteld, als een Tegenpartijder, opdat Hij dode al de begeerlijke dingen der ogen (zogende kinderen zijn begeerlijke dingen der ogen) Hij heeft Zijn grimmigheid in de tent der dochter Sions uitgestort als een vuur; vers 20: *Zie Heere, aanschouw toch, aan wie Gij alzo gedaan hebt. Zullen dan de vrouwen hun vrucht eten, de kinderen die men op de handen draagt? Zullen dan de profeet en de priester in het heiligdom des Heeren gedood, worden?*

Ps. 44:20: *Gij hebt ons geplaatst in een plaats der draken en bedekt met een doodsschaduw.* De dood is een koud, droevig en vervaarlijk dekkleed, geworpen over de kerk, terwijl zij tot stof verbrijzeld is.

Hoe vinnige en zware storm overviel Job, hfdst. 16: *Zijn schutters hebben mij omringd. Gods verschrikkingen schieten niet naar het doel, zonder het wit te treffen, Hij heeft mijn nieren doorspleten en niet gespaard, Hij heeft mijn gal op de aarde gegoten.* Vers 14. *Hij heeft mij gebroken met breuk op breuk.* Zou Hij de levende mens geen pijn aandoen, wanneer de nieren, die zo inwendig als 's mensen hart zijn, gespleten worden? En wanneer lever en gal uit de levende mens genomen, op de aarde gestort worden? Zie hoe God met Zijn eigen volk handelt, Hos. 13:8. *Hij ontmoet ze als een beer die van jongen beroofd is, en scheurt het slot van hun hart.* Geen gewone pijn kan het zijn wanneer het vlesens net wat het hart omringt, aan tweeën gescheurd wordt.

Ezechiël wordt aangeboden een zwart en droevig boek, een rol beschreven voor en achter (blad en bladzijde) met klaagliederen, zuchtingen en wee, Ezech. 2:9. Hoe klaagt de bedrukte kerk, Ps. 102:4: *Mijn dagen zijn vergaan, als rook (als 't leven van gisteren tot as verbrand is, wat is 't dan?) en mijn gebeenten zijn uitgebrand als een haar.* Vers 5: *Mijn hart is geslagen en verdord als gras, zodat ik vergeten heb mijn brood te eten.* Vers 6: *Mijn gebeente kleeft aan mijn vlees vanwege de stem mijns zuchtens.* Deze en dergelijke ontleende manieren van spreken, tonen dat de storm van kwellingen zo verschrikkelijk en verbolgen was, of ze bergen en rotsen splijten zou. En zo'n persende pijn, of men een levendig mens z'n been nam en daarvan in plaats van tak, en brandhout een vuur stookte. En niet alleen dat, maar zij leden zoveel hitte als een haardsteen, die dagelijks onder het geweld van het vuur ligt.

Zo spreekt de Apostel van zichzelf, 1 Kor. 4:9: *Want ik acht, dat God ons, die de laatste Apostelen zijn, ten toon heeft gesteld, als tot de dood verwezen, want wij zijn een schouwspel geworden aan de wereld, voor de Engelen en de mensen.* Zodanig waren de Apostelen, ten opzichte van hun veelvoudig lijden, aan de geweldige dood blootgesteld, als in de Romeinse schouwspelen; stieren, leeuwen en honden werden voortgebracht om zich tegen de anderen dood te vechten. Zij werden wegens hun groot lijden tot wonderen van de wereld en schouwspelen voor hemel en aarde, mensen en Engelen gemaakt. Zie hoe geweldig het onweer was, dat op het schip viel, dat Christus' getuigen naar de hemel voerde, Hebr. 11:37: Zij werden gepijnigd, gestenigd, aan stukken gezaagd, verzocht en met het zwaard gedood.

De reden van deze handelingen des Heeren is:

1. God toont Zich ongeduldiger in de zonde van Zijn kinderen, dan in die van de goddelozen. Ik spreek van Gods Evangelisch ongeduld, in opzicht dat het een zonde van hoge ondankbaarheid is, te zondigen tegen:
 - a. Het Evangelie.
 - b. De verlichting.
 - c. Barmhartigheid der wedergeboorte. Dit is veel erger dan te zondigen tegen de Wet en de algemene gunstbewijzen. Hoewel Gods wettisch ongeduld in opzicht van het wraakgericht veel meer is tegen de zonden der bozen, dan tegen die der gelovigen, daar het een werk van wraak is, dat God niet aan de gelovigen doen kan. Indien de Antinomianen een Evangelisch mishagen en gramschap van God tegen de zonde der gelovigen wilden erkennen, gelijk de Schrift doet, 1 Kor. 10:21, 22; 1 Kor. 11:30, 31; 2 Sam. 11:27, zij zouden niet zo geweldig struikelen en zich stoten aan het Evangelie, zoals zij nu doen. God is, zeg ik, meer misnoegd over de zonden van Zijn kinderen dan over die van de bozen! Gelijk een landbouwer meer ontsteld is, dat distelen en doornen wassen in zijn hof dan in zijn buitenland, Jes. 1:2: *Hoort, gij hemelen, en neemt ter oor gij aarde!*

Waarom toch? Is het meer dan een algemene misslag, dat hiertoe de Heere bewogen heeft? *Ik heb kinderen groot gemaakt en verhoogd, maar zij hebben tegen mij overtreden.* God neemt het ernstiger op dan geweld en onrecht zou heersen in Parlementen en Rijksvergaderingen, dan in de hoven van prelaten. De Heere verwacht niet anders dan zure druiven van Zijn vijanden.

2. De hel der godzaligen en het hart van hun hel zal doorgaans heviger zijn dan de boorden en de kanten van de hel der bozen. Het lijden der heiligen in dit leven, is hun gehele hel. De Goddelozen hebben hier een hemel, en maar een voorsmaak van de hel. Waarvan ik beken ten opzichte van hun gemis der tegenwoordigheid en vertroosting Gods in dit leven, is het een zwaarder vloek dan de verdrukking der vromen; hoewel niet naar hun verkeerde mening.
3. Gods diepe raadslagen werken onderhands. De Voorzienigheid is een grote verborgenheid. Waarom deze drie Koninkrijken een goede zaak hebben en strijdende voor Christus, tóch in een bedrukker en bloediger staat verkeren dan de bloeddorstige mensen, die voor een vervloekte zaak strijden, is wonderlijk in onze ogen; dewijl onwetendheid verwondering baart. Wie nooit de landbouw gezien heeft, meent, dat het zaaien niets anders is dan het wegwerpen en verlies van goed koren. Het doel, dat Gods werken in wijsheid en genade hebben, wordt niet gezien. Honing is zoet, doch wordt alleen door de smaak onderscheiden. Geen oog kan het zien, geen oor kan het horen, onze zinnen kunnen niet vatten de reden van Zijn Raad, waardoor de Godzaligen wel elke morgenstond geplaagd werden.

1ste lering.

Is het zo, dat de Godzalige, het groene hout, zulk een vuur moet dulden; noodzakelijk moet het meer zijn dan vuur, dat de vijanden te wachten staat! O, vijanden van het Evangelie, o, booswichten en haters van de Heere en Zijn heiligen! Hebt u kastelen en sterkten tot toevlucht ten dag Zijner verborgenheid? Of zijn uw vestingen voor de oordelen schotvrij? Kunnen dood en hel tegen uw wallen niet opklauteren? En, ofschoon gij uw deuren sluit, niet tot uw vensters inklimmen? Zijn uw muren en bolwerken heil en behoudenis? Hebt u de sterkte om het proefschot van de wraak des Heeren en Zijn Tempel te doorstaan? Heeft niet de tweede dood lang en scherpe tanden? Kunt u de storm en aanval van de eeuwige gramschap dragen? De wraak wil niet minder treffen dan uw dierbare ziel. Neem uw vermaak, doodt en verderft des Heeren Berg..., maar wie zal het gelag betalen, als er gerekend wordt? Kunt u een zee van wraak en stromen van gal en alsem drinken? Een dorstig zwaard ligt voor de troon, dat zal slaan, bloed verzwelgen en nooit verzadigd worden. De toorn en gramschap bekruipt en verrast de zondaars in Sion zonder geluid en voetgerucht. Het gerammel van de wagens als straf op uw zonden hoort u niet als het avond wordt en de nacht u overvalt. De dag des toorns is verborgen en onzeker; u slaapt en ziet de hel achter uw hielen niet. Wat zal het wezen wanneer u de bergen zult aanroepen om u haastig te bedekken?

2^e gebruik

Dit dient tot veroordeling van de zorgeloosheid van hen die een dartele en zachte voorzienigheid liefhebben en begeren met gouden gemakkelijke zeilen, zonder wind of onweer vaardig te mogen aanlanden. Wij zouden naar het Paradijs willen gaan, door geen andere weg dan door die van een luthof en een wandelpad bestrooid met violen en rozen. Maar wij moeten hardheid lijden en besluiten dat de weg niet naar ons believen

in gemak kan veranderd worden. Die is gelijk God hem besteld heeft; geen twee verschillende paden leiden hemelwaarts: één weg bestrooid met bloed, zwavel en dood voor Christus en een andere dat wit, schoon en gemakkelijk voor ons is.

Voor Christus was de hemelweg niet zo gemakkelijk; het heeft hem zweet gekost. Indien Christus de schone weg en een luthofgelijkende straat had genomen maar voor ons de ongemakkelijke had overgelaten, wij hadden meer reden tot klagen. Maar wij mogen wel stil zwijgen, daar Christus zegt, dat wij niet harder behandeld worden dan de Hoofdman van ons, Joh. 15:18. Als wij moeten lijden, willen zij zelf een kruis kiezen en dragen, wat het best met ons hoofd overeenkomt, die met bloemen en reukwerk diamant en robijn bezet is. Ons hart denkt: laat ons een oordeel dragen behalve oorlog; een oorlog, behalve burgeroorlog. Haat van de wereld is niet zo erg, maar haat van onze broeders, kinderen van onze moeder, o, dat valt hard en bezwaarlijk!

Nochtans staat ons niet anders te verwachten, of het vlees in de heiligen, zal beide, tegen Geest en vlees in andere heiligen oorlog voeren. Niet minder dan het vlees tegen de Geest krijg voert in een en dezelfde heilige. Wij moeten de Voorzienigheid kussen en aanbidden. De vuile modderige weg naar de hemel kunnen wij niet meer veranderen, dan wij de hemel zélf uit zijn plaats kunnen verzetten. God heeft de topografie en het pad naar de hemel afgetekend, afgebaand en aan al onze gasten voorgelegd. Het is een snoed soldaat die zo'n Hoofdman der zaligheid al wenende en morrende navolgt.

Maar waarheen leidt ons dit scheepje? Gewis toont het ons de staat van Gods Kerk, van wind en water en van de wereld zelf, ginds en weer geslingerd. De aarde is als een glazen zee voor de troon, Openb. 4:6, met vuur gemengd, Openb. 15:2. Kort een woord aangaande:

1. Het schip.
2. De hoofdstof waarin het zeilt.
3. De stuurman.
4. Het anker.
5. De waren.
6. De schepelingen in het schip vervoerd.
7. De winden en stormen.
8. De haven.

1. Het schip is krachtens eigen aard, een hobbelend en beweeglijk schepsel en door gestalte en natuur geschikt tot verplaatsing. De zegepralende kerk is aangeland en boven deze beweging. Maar de strijdende kerk is een rollend en wentelend ding. Eerst in het natuurlijke; ten tweede in burgerlijk; ten derde in geestelijk opzicht.

- a. Gelijk de kerk bestaat uit mensen in natuurlijk opzicht, zijn ze allen veranderlijk. Want 's mensen staat onder de veelheid van schepselen waaronder hij geboren is, is beweeglijk en hij zelf is maar een trots duimbreed van kortlevende aarde. God heeft de tijd voorzien met raderen, zodat ze op de geslachten speelt. Pred. 1:4, 5 *Het ene geslacht gaat, en het andere geslacht komt; ook rijst de zon op, en de zon gaat onder.* Geen twee dagen ziet ons de maan met hetzelfde gelaat aan. De hoofdstoffen, winden, wateren, de tijden, zoals jaren, dagen, uren, de levende schepselen, bomen, kruiden, bloemen, de zomer, herfst, lente, de hemelen en de sterren zijn allen waggelend en bewegend. Zo zal de aarde en de werken die daarin zijn, met vuur verbrand worden, 2 Petrus 8:12. Derhalve is alles aan verandering en verrotting onderhevig op de reis. Het beste van die worden wegens uitstekendheid van stof niet uitgezonderd. De hemelen zullen als een kleed verouderen, Ps. 102:27.
- b. Ten tweede, de kerk in burgerlijk opzicht is een wankel ding.

- (1) Eerst zoals zij in gemenebesten en staten is. Koninkrijken en heerschappijen gaan op en neer, groeien, bloeien en verwelken in ondergang als de meibloemen. God doet de Koninkrijken rollen als windblazen in een kaatsbaan. Hoogmoed, geweld en onrecht doet de blaas zwellen, ja bergen te boven gaan. Maar God doet ze met één voetstoot uit haar plaats rollen. De glorie en sierlijkheid van de mensen is een gewicht dat zichzelf niet dragen kan.
 - (2) Ten tweede, de mens, de beste van alle schepselen, is een ijdel ding, Ps. 39:6, *Immers is een ieder mens, hoe vast hij staat, enkel ijdelheid.* Indien de Hebreeuwse tekst het beter uitdrukt (gelijk ik nederig versta) loopt de zin zo: alle mensen zijn geheel ijdelheid, zelfs op hun voeten staande. Of, elk mens is alleszins ijdelheid, ofschoon hij op zijn tenen en recht overeind staat. Zoals een kampvechter of een leger soldaten die vast staan en hun grond verdedigen. Want dit betekent het woord, zoals de geleerden aanmerken. Ijdelheid is een licht, bewegend en wentelend ding, zoals een wagenwiel en pluim in de lucht.
 - (3) Ten derde, voor één goede dag rust en gemak heeft de kerk tien, twintig onrustige dagen van oorlog, vervolging, verdeling, ketterijen en samenrotting. Lees de geschiedenis van de Richteren, Christelijke Keizers en de vervolging en u zult het klimmen en dalen van de kerk zien. Bij de Godzalige Keizers had ze rust en gemak, doch voor een korte tijd.
- c. Ten derde, in haar geestelijk opzicht is de kerk een beweeglijk ding.
- (1) Ten eerste is hun verandering een gedeelte van het lijden, kruis en verderf van de kerk. Terwijl David van de goddelozen zegt, Ps. 55:20: *Omdat bij hen gans geen verandering is, vrezen zij God niet.* Jer. 48:11. *Moab is van zijn jeugd aan gerust geweest, en is van vat in vat niet geledigd en heeft niet gewandeld in gevangenissen, daarom is zijn smaak in hem gebleven en zijn reuk niet veranderd.*
 - (2) Ten tweede, Salomo's Hooglied toont de inwendige en geestelijke op- en neerdalingen en veranderingen van de kerk. Soms is het met haar op de volle middag, zijnde gevoerd in het wijnhuis en Zijn banier over haar is liefde, hfdst. 2 vers 4. *Mijn liefste is mijn en ik ben Zijne, die weidt onder de leliën,* vers 16. *Tot de dag aankomt en de schaduwen vlieden,* vers 17. Maar er komt een grote verandering en omkering: *Ik zocht 's nachts op mijn leger Hem, die mijn ziel lief heeft; Ik zocht, maar vond Hem niet,* hfdst. 3:1. Wederom in hfdst. 4 is een omdraaiing. Christus breekt in hoge lof en prijs van Zijn kerk uit. Vers 18 is een gebed van haar in gevoel van liefde en vurigheid, van geloof tot vereniging: *O, dat mijn liefste tot Zijn hof kwam en ate Zijn edele vruchten.* Hier heeft het schip schoon weer en zeilt vlak voor wind heen, want Christus antwoordt, hfdst. 5:1: *Ik ben in Mijn hof gekomen, o mijn zuster, o Bruid, Ik heb mijn mirre geplukt, met mijn specerijen, Ik heb mijn honigraten met mijn honing gegeten. Ik heb mijn wijn, mitsgaders mijn melk gedronken; eet vrienden, drinkt en wordt dronken, o liefste.* Dit is een blij feest tussen Christus en Zijn kerk. Maar deze wereld duurt zó altoos niet. Zij valt in slaap en houdt Christus, aan de deuren en hier is een geweldige storm die 't schip slingert. Want in vers 6, is het heel anders gesteld: *Ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet; ik riep Hem, doch Hij antwoordde mij niet.* Genade zoals ze is in God, is ze goedgunstig en gans vast en onveranderlijk, maar zoals zij in ons is, die de veranderlijkheid zelf zijn, is ze veranderlijk. Er moet onderscheid zijn tussen gemeenschap van genade en gemeenschap van glorie en tussen dit leven en dat Boven. Aangaande het eerste, hemelse glorie is genade in gedurige werking. In de hemel is geen verlaten, geen nacht, geen verandering, niets dan een Zon in Zijn kracht; altijd dag,

zonder nacht, volle zonneschijn, zonder wolk of schaduw. Genade in ons is een bestendigheid in onbestendigheid. Hebr. 13:14: *Wij hebben hier geen blijvende stad, maar zoeken de toekomende.* Dit is een wankelbaar leven.

2. Ten tweede, het schip zeilt in een hoofdstof, namelijk een glazen zee. Alle dingen zijn hier bros, glibberig en breekbaar als glas. Het schip kan er meer niet door gedragen worden, dan een glazen plank de zwaarte van een groot schip dragen kan. Zeker, de kerk bestaat door geen wereldse krachten. Christus zeilt met Zijn eigen wind. *Het is een glazen zee met vuur gemengd*, Openb. 15:2. Veel opstanden, oorlogen, oplopen, beroerten en geweldige winden zijn in deze zee, opdat vervuld wordt hetgeen Christus tot de reizigers zegt, Joh. 16:33: *In de wereld zult gij verdrukking.*

3. Ten derde, alle zekerheid van 't schip bestaat in een goede stuurman. Nu zit Christus, die met alle winden kan zeilen, aan de roerpen en zet de half verdrinken schipbreukeling op het droge, om aan de oever te zingen, Openb. 7:14: *Deze zijn het (de schipbreukelingen op post en plank naar 't land gezwommen) die uit de grote verdrukking komen (uit de glazen zee met vuur gemengd) en zij hebben hun lange klederen wit gemaakt in 't bloed des Lams.* Tegenwoordig zeilt het schip hier te lande in bloedige baren. Christus moet het in behouden haven brengen.

4. Ten vierde, drie uitnemende deugden van het anker der hoop hebben wij, Hebr. 6:19, 20.

- (1) Eerst, *welke hoop wij hebben als een anker der ziel, welk zeker en vast is.*
- (2) Ten tweede, is zij in goede grond gevestigd, in 't binnenste des voorhangsels in de hemel. Die het anker wil losmaken, moet de hemel schudden.
- (3) Ten derde, Christus, de voorloper, Die eerst op 't strand springt en als de eerstgeborene uit de doden, eerst de hemel met ons vlees begiftigt, heeft het grootste einde van 't anker in handen. Christus woelt en sterkt touw en takel van 't schip der kerk. Deze is als een zware Pinas, [soort zeilschip] die door Christus' kracht zeilt, door slagen, gevangnissen, beroerten, arbeid, waken, vasten, eer, oneer, kwade en goede geruchten (2 Kor. 6:6, 9) en behouden aan land komt. *Ik kom weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn mag waar Ik ben*, Joh. 14 vers 3.

5. Ten vijfde, de kostelijke Parel van het Evangelie wordt in 't schip vervoerd. Ja, Christus Die de zeven sterren in Zijn hand heeft, en in 't midden der zeven gouden kandelaars wandelt, is binnenboord. *Wees niet bang*, zei een Keizer tot een schipper, *want je vaart met Caesar.* Zo zegt ook hier Christus tot de bootslui: *vrees niet, u vaart met de Koning der Koningen in dit arm schip der kerk.* Zeker, er zijn veel kostelijker waren in dit schip, dan of het met miljoenen scheepvloten vol goud, diamanten of robijnen uit Indië voer.

6. Ten zesde, veel reizigers van verscheiden hoedanigheden zijn hier ingescheept, van welke ik met opzicht op onze tijd spreek. Zoals,

- a. Vooreerst, sommige groene belijders geloven, evenals kinderen, dat voor de goede zaak zich in te spannen maar jokkernij en spel is. Maar toen de Koning Zijn parlement verliet en met Zijn onderdanen van beide rijken krijg begon te voeren, werden zij zeeziek en braakten hun beloften en hun plechtig verbond uit. Die Christus wil navolgen, moet eerst een overzicht maken wat het hem kosten zal, Luk. 14:28.

- b. Ten tweede sommigen hebben zich in de goede zaak verpand en zijn op leven en dood ingescheept, maar sprongen in 't water, met het voornemen om naar de dichtstbijzijnde oever te zwemmen. Deze ontlopen Christus en werpen Zijn zaak, Evangelie, wetten en vrijheden overboord om zichzelf te behouden. Maar die zijn leven behouden wil, zal het verliezen.
- c. Ten derde, sommigen blijven in 't schip. Doch gelijk Judas bij Christus, wachtende op gelegenheid om de kwaadwillige dienst te doen, of verdelingen in kerk en Staat te koesteren, tweedracht tussen Christus' medereizigers te zaaien, opdat de ene helft de andere in zee stote.
- d. Ten vierde, sommigen liggen met Jona, in 't onderschip te slapen. Deze zijn onverschillige voorbijgangers, Klaagl. 1:12, en willen niet aan de pomp zweten, een touw repen, noch riemen reppen. Ze denken bij zichzelf: *Christus is mans genoeg, wil Hij Zijn eigen schip niet naar de oever laten varen, laat Hem dat doen.*
- e. Ten vijfde, sommige reizigers zijn kooplieden; hun scheepvaart is om winst en voordeel, om de godsdienst te kopen en verkopen, en van de winst te leven. Deze die van 't gemeen hun winst willen trekken, zouden Christus om Zijn rok kruisigen.
- f. Ten zesde, sommigen op menigte en macht steunende, menen door zwoegen en zweten aan de riemen het schip aan land te brengen. Maar een paard is een ijdele hulp.
- g. Ten zevende, oprechte belijders zijn bereid stand te houden en met Christus, schoon en slecht weer uit te staan, met het Evangelie te zinken of te zwemmen, en niet alleen te staan, maar te roeien en de Heere aan te roepen. Niets anders kennen wij dan winden en stormen, waardoor wij het schip in Brittanië met groot geruis heen en weer zien slingeren. Rovers en schuimers hebben het door heimelijke aanslagen doorboord, zodat er veel water van onderen is ingekomen. Maar hoewel de winden sterk en de zee verbolgen is, is nochtans de haven zeker, volgens de belofte van Hem Die aan het roer zit. *Gij verdrukte door onweder voortgedrevene, Zie, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen en Ik zal u op saffieren grondvesten*, Jes. 54:11. Christus kan tegen de wind inzeilen en de haven is nabij. *Zie, Ik kom haastelijk*, zegt Hij. In de grootste storm die ooit geweest is kan de kerk de oever en 't droge land zien, Micha 7:9. Het geloof ziet in oorlog de vrede en is in 't midden van schipbreuk van land verzekerd. Zodat Gods kinderen in droevigste dagen, wanneer God ver van hen is, de reuk der bloemen van het Hoge Hof reuken. Rom. 5:3: Wij roemen of huppelen van vreugde in de verdrukking.

Doch hij sliep. Matth. 8:24

Hij, Die noch sluimeren noch slapen kan en Die waakt terwijl Hij in slaap is. Want Die de almachtig God en Vrededorst is en zee en wind bestraft en stil maakt, slaapt niet. Hoe dan? Kan God slapen? Hij, die God en mens in één Persoon is, kan slapen.

- (1) Eerst, omdat God in dit zeldzaam werk van onze verlossing, al onze zwakheden, uitgenomen de zonde, op Zich nam. Gelijk Hij onze natuur aannam, zo nam Hij onze staat en plaats aan, om de diepte van Gods liefde tot het menselijk geslacht uit te drukken. Hoe lager en minder onze heerlijke Verlosser was, hoe meerder indruk van liefde het in zich heeft. Liefde, liefde, beantwoordt al onze wonderlijke vragen. O, Weg des levens, waarom was U mat en moe? O, Brood des levens, waarom was U hongerig? O, Springader des levens, waarom was U dorstig? Hebt U niet gemaakt alle waterwellen en wijngaarden in Indië en heel de wereld? O Oude van Dagen, die als jong en als een wenend kind geworden zijt. Zie, de gezegende Jezus wilde een voorraad van lijden en zwakheden voor ons worden. Liefde, vrijwillige liefde beantwoordt al deze vragen. Voor ons, voor ons ellendige zondaren is Hij dus laag gekomen.
- (2) Ten tweede. Hier is een wonder. Indien er één wonder in de wereld is, is het hier. Christus God en mens in één Persoon is meer dan enig wonderstuk. De almachtige God geeft oneindige zelfstandigheid aan een eindige natuur, Jesaja 9:6.
- (3) Ten derde. Hier is een bekwaam en algenoegzaam Zaligmaker, één die meer dan mens is, voor ons bestemd. Waarom? Omdat eindeloze kracht onder het lijden moest zijn. De mens als mens is maar een schepsel. Alle engelen in de hemel en een wereld van werelden vol nieuw geschapen engelen konden de oneindige toorn Gods niet uitstaan. Daarom moest God in dit spel zijn, of alles was verbruid geweest. Maar de Godheid kon niet lijden, noch een lijdend onderwerp van lijden wezen. God kon, bij wijze van spreken, Die de mensheid gemaakt had, een mens dadelijke kracht hebben toegevoegd, om alles wat Christus leed te dragen en uit te staan. 't Is waar, de Godheid was geen formeel onderwerp, óf van zwakheden, óf lijden in Christus; en God kon aan iemand, die alleen maar mens is, genoegzame kracht kunnen geven om de verschrikking van de tweede dood, zonder wanhoop uit te staan. Maar dan kon in geen geval gezegd worden, dat in dit geval het lijden en bloed van zo'n eindeloze waarde en verdienste zou geweest zijn. Maar hier kwam alle kracht, en wat meer is, alle waarde en verdiensten van lijden, van de Godheid. Dit kan uit twee vergelijkingen toegelicht worden.
- a. Eerst. Gesteld dat in 't zuiderdeel van de aarde, naast de zon, een schone roos in grote sierlijkheid groeide, maar in gevaar was van door de buitengewone hitte der zon verbrand te worden. Nochtans, zo wij ons verbeelden dat aan de wortel van diezelfde roos een koele verfrissende ader en waterwel liep, opgevende een olieachtig en levendig sap van voedsel aan de roos. Zodat de fontein, hoeveel de schroeiende hitte van de zon van 't leven en groenheid der roos verteerde, gedurig veel nieuwe kracht en leven eraan zond. Wij mogen denken dat de roos, indien de fontein gedurig zo daarop zou inwerken, gedurig groen moest blijven en niet verwelken. Nu, zo was de bloem van Isai, Jezus Christus de schone Roos van Saron, die Lelie des velds, niet met handen geplant, de gezegende Man, Zoon zonder vader, toen Hem de brandende zon van Gods eindeloze gramschap, die om onze zonden brandende, Hem om te verteren aanzag. Zoals Hij klaagde, Ps. 22:16: *Mijn klacht is verdroogd als een potscherf*. En in vers 18: *Al Mijn beenderen zou Ik kunnen tellen*. Nochtans gaf de gezegende Godheid, in één persoon verenigd, gelijk een olieachtige springader aan Zijn wortel, dadelijke invloeiing van leven, moed, dapperheid en kracht. Zodat deze Roos niet anders kon dan zelfs in de dood groeien en de uitstekendheid van Zijn persoon het lijden van eindeloze waarde maken. En evenals de scharlaken en purperen voorhangsels in de Tabernakel schijnsel en glans gaven aan de gouden

genadestoel, wanneer de ark binnen de tabernakel was, zo ontvingen de purperen wonden en 't bloed van Jezus Christus en alle zwakheden een uitmuntende zoete luister en schijnsel, waarde en glans van de heerlijke en meer dan gouden Godheid van onze ware en levende ark, Gods Zoon.

- b. Het kan ook zó verklaard worden. De ijzeren bouten van Noachs ark, van de ark afgezonderd en in 't water geworpen, zouden ten gronde gaan. Maar in de ark gehecht zijnde drijven zij boven water. De mensheid gescheiden van de Godheid zou zinken onder de gramschap die Christus droeg. Maar in een persoonlijke enigheid aan de Godheid gehecht en verenigd zijnde, kon zij niet anders dan tegen alle stormwinden bestand blijven. O gezegend zij onze ware Ark! Nu, hoewel het lijden Zijn Godheid niet kon raken, kon echter de Godheid dadelijk toedoen tot versterking van de mensheid om te lijden.

1ste lering

Hieruit moeten wij verstaan, dat, indien Christus de Verlosser, Christus persoonlijk was een standdrager die niet kon bezwijken onder al Zijn lijden en zwakheden, Christus in geestelijke zin meer dan mens is; ik meen, Christus' kerk moet ook kracht hebben tegen alle menselijke vervolgingen. Daar is een been in 't Hoofd der kerk, dat is, kracht in Christus die niet gebroken kan worden. De booswichten zullen tegen de berg Sion vechten, doch niet vermogen. Geen andere overwinning heeft ooit de slang of satan tegen Christus kunnen krijgen dan de verbrijzeling van Zijn hiel. Dat is maar een arme overwinning; een wond of kwetsuur aan de hiel is ver van het hart. De kwaadwilligen zuigen maar bloed uit Christus' hielen in deze bloedige oorlogen. Doch 't is maar waterdorsen; veel meer als dit heeft Christus uitgestaan, en zal gewis de overhand houden.

2^e lering

Indien Christus zo wonderlijk, en niet minder God dan mens is, zo is het noch godvruchtigheid, noch goede geslepenheid Hem iets dat hem toekomt te ontfutselen. Gesteld dat de Caesar [Romeins keizer] was ingetreden en zich het opperhoofdschap over de vergadering, in Christus' naam bijeengekomen, Hand. 16, aangemoedigd en gezegd had: het heeft de Heilige Geest en onze Keizer en Raad van Rome goed gedacht, Christus' kerken zulke wetten te geven; en dat men in de naam van de Keizer en het Parlement, de besluiten hadden overgegeven, en die genoemd hadden, *de ordinanties van de Apostelen en Ouderlingen te Jeruzalem*, Hand. 16:4; dan denk ik dat het de apostelen het zouden beschouwd hebben als een verkorting van Christus' de Koning der kerk, in Zijn Koninklijk voorrecht en een krenking van de vrijheid van Zijn hof. Geenszins zouden wij willen leren dat de Christelijke Overheid kerkelijke inzettingen met blinde gehoorzaamheid moet uitvoeren. Want zulke arme drangreden op te dringen, indien ze enige zenuwen heeft, zouden evenals de leer der Papisten en Jezuieten, Christus' wegen hatelijk maken, en geen kracht bijzetten tot het prediken van het evangelie. Want, indien Paulus of enig trouw herder aan de Overheid van Beréa predikte, dat Christus Die de Joden kruisigden, de enigste Verlosser en Zaligmaker van de wereld is, en dat zij derhalve zijn als voedstervaders om de bedienaars tot het prediken van deze leer vrijheid te verlenen, en de vervolgers ervan te beletten; toch zijn zij door hun burgerlijk gezag en ambtshalve, niet verplicht dezelfde leer met blinde gehoorzaamheid aan te nemen, zonder de Schriften te onderzoeken en te beproeven of het gepredikte daarmee overeenkomt. Noch behoren ze zulks op enkel aanzien van de predikant te ontvangen, maar zij moeten de Schrift onderzoeken en het gepredikte Evangelie geloven. Zij moeten niet als Overheden zelf prediken of door de kracht van

hun ambt met gezag oordelen of des predikers leer Christus' Evangelie is of niet. Maar, wanneer een kerkelijke vergadering, door de Heilige Geest en het licht der Schrift iets tot tuchtiging of straf vaststelt, mag de Overheid, gelijk zij als Christenen het gepredikte woord mag proeven, op gelijke wijze de ordinantiën en instellingen van de kerk toetsen, zonder dezelve op blind vertrouwen aan te nemen. Ze mag daarom de tegenstrevers, als Overheid en Gods dienaars die het zwaard draagt, straffen. Echter kan zij niet meer als Overheid ambtshalve zulke kerkelijke wetten (als wij hebben, Hand. 15:28 en 16:4) aan Gods kerken voorschrijven of onwettig en onbehoorlijk beoordelen, dan zij 't Woord kan prediken of uitleggen. Alsof ze zeiden: *het heeft de Heilige Geest en ons die 't zwaard dragen, goed gedacht te gebieden dat de kerk zulke en zulke wetten waarnemen.* Doch wij zullen nauwelijks kunnen geloven dat zich de eerwaardige Huizen [het Hogerhuis en het Lagerhuis] een oppergezag boven de vergaderingen en hoven van de Heere Jezus zullen aanmatigen, of gelegenheid geven aan alle protestantse kerken in de wereld, die voor hen bidden, tegen hun handelingen te schrijven en uit te varen.

En Hij was in slaap gevallen.

Wel hoe? Behoorde Christus nu, wanneer God op allen die in het schip zijn verstoord schijnt, gelijk Jona, te slapen? Ja toch. Christus toont ons door Zijn slapen, dat onschuld en goed geweten in het midden van de grootste rampen en onstuimigheden, gerust en onbevreesd slapen kan. Door de volgende reden van de Schrift kan dit worden goed gemaakt.

- Ten eerste. God heeft een kamer en een tent om Zijn volk daarin *te behouden*. Zo werden ze aangesproken, Jes. 26:20: *Ga heen Mijn volk, ga in uw binnenste kamers en sluit uw deuren na u toe, verberg u als een klein ogenblik, totdat de gramschap overga.*
- Ten tweede. God bevrijdt niet alleen de Zijnen van benauwdheid, maar ook van *vrees* voor benauwdheid, Ps. 3:6, 7: *Ik lag neder en sliep. Ik zal niet vrezen voor tienduizenden van het volk, die zich rondom tegen mij zetten.* Ps. 23:4: *Al ging ik ook in het dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen.*
- Ten derde. Nog is er hoger trap waartoe een goed geweten kan opklimmen, want Elifas zegt, Job 5:22: *Tegen de verwoesting en tegen de honger zult gij lachen.* Zover is het geloof boven de dood, dat het in heilige spot tegen de dood spreekt, 1 Kor. 15:55: *Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?* Het is groot de dood onder ogen te zien en te lachen, te geloven en te zegepralen. Weliswaar, dat de Godzaligen de bekwaamste soldaten zijn en 't geloof meer ware dapperheid ten oorlog heeft dan duizenden mensen, nochtans zijn de middelen niet te verachten. Hoewel God Zelf wonderen werkt, wil Hij niet dat wij op ingeving van onze eigen bijzondere geest, wonderen werken zullen. David zegt, Ps. 140:8, dat de Heere zijn hoofd bedekt ten dage der bewapening. Nochtans zette hij op de dag van de strijd zelf een helm op zijn hoofd en was een krijgsheld, 2 Sam. 17:10.
- Ten vierde. Een reden waarom de heiligen, in grootste jammer en ellende, zeker in God zijn, is, omdat vrede met God, ook vrede met schild, zwaard en spies inhoudt. Deze gaan wel samen, Ps. 149:6: *De verheffingen Gods zullen in hun kelen zijn en een tweesnijdend scherp zwaard in haar hand.* Het geloof weet van geen laffe vrees. Wanneer het buiten onweer is, is het schoon weer binnen de gelovigen. Het geloof is een genade bóven de tijd, zoals er niets boven tweede regio van de lucht komen kan. Daarom behoorde het leger van de Achans gezuiverd te worden. Ongeloof heeft een wijd begrip, is vol argwaan en vrees, en meent dat elke stekeldoorn een gewapend man is, Spr. 28:1. *De goddelozen vlieden, daar geen vervolger is, maar elke rechtvaardige is moedig als een jonge leeuw.* Moed en dapperheid is in een jonge

leeuw, rap en geweldig. Wanneer een gelovige een verbond heeft gemaakt met de dood; - niet zo'n los verbond als Jesaja 28:15 - maar een verbond dat Christus als Bondgenoot met de gelovige inneemt, dan heeft hij ook vrede met de wilde beesten des velds, Hos. 2:17, en heeft met de stenen een verbond. Dan is hij zeker want indien de dood een dienaar van de heiligen is, waarom zouden wij geen wettelijke overwicht op onze knecht hebben, zodat ons de dood niets verhinderen zal? 1 Kor. 15:55. En indien de dood ons rustbed is, waarom zou de zieke met zijn eigen bedstee en 'postbode' die hem over 't water ten hemel leidt, niet tevreden zijn? De dood der gelovigen is een slaap, 1 Kor. 15:6, 51; 1 Kor. 4:14. Zij moet voor de godzaligen een zoete en gezonde slaap zijn. Maar integendeel, voor hen die in de windselen van de zonde van hun jeugd slapen, Job 20:11, kunnen geen gezonde slaap hebben. Evenals een kwaad geweten vergelding voorzegt, als bij Hamans vrouw, Esther 8:13, en bij Kaïn, Gen. 4:14, te zien is, zo moeten de beenderen van een verworping in het graf hem enigermate hel en verbolgenheid voorspellen.

Hij was in slaap.

Alleen Christus-Mens sliep, want anders staat van Hem, Ps. 121:4: *De bewaarder Israëls zal niet sluimeren noch slapen.* Nochtans wordt God in onze benauwdheden gezegd te slapen. Niet dat de geesten, veel minder de Schepper der geesten slaapt; alleen schijnt Hij maar te slapen. Wanneer wij dromen dat God de dingen maar op de riemen laat drijven, de raderen Zijner voorzienigheid op zijn beloop schijnt te laten en niet voor ons werkt, dan schijnt Zijn arm te slapen. Jes. 51:9: *Ontwaak, ontwaak, trek sterkte aan, gij arm des Heeren; ontwaak als in de verleden dagen, als in de geslachten vanouds.* Het slapen van Zijn arm is het slapen van Zijn macht. Hij zegt vers 5: *Mijn gerechtigheid is nabij, Mijn heil trekt uit, en Mijn armen zullen de volken richten.* Zijn arm is Zijn macht om tussen Zijn kerk en Zijn vijanden te richten, Ps. 44:24: *Waak op, waarom zoudt gij slapen, Heere?* Ps. 7:7: *Ontwaak Heere, Gij hebt het gericht bevolen.*

Vraag: maar waarom zou Christus slapen terwijl Zijn zaak wakkerheid vereist?

Behalve dat dit een bewijs was van Zijn menselijke natuur, Persoonlijk met Zijn Godheid verenigd en dat een slapend Mens God was, Die zee en wind gebieden kon, was het dienstig dat dit onweer woedde terwijl Christus in slaap was. Want als Hij wakker was geweest, kon het schijnen tegen Zijn wil te geschieden. Of liever, God wil met opzet dat buitengewone gevaren Zijn kerk overkomen en schijnt Hij te slapen en ver van de hand te wezen, om ons slaperig geloof op te wekken. Hieruit leren wij: Dat God Zijn kerk en zaak wil brengen op een haarbreed van de ondergang; tenzij de Heere opstaat en alleen tegenwoordige hulp in benauwdheid geeft. Bedenk dat Christus-Mens (zo wij Gods besluit terzijde stellen) zowel verdrinken, stenigen of enige andere dood, als die van 't kruis, onderworpen was. In dit schip werd Christus, de Hoop van de hemel en alle einden der aarde gevoerd. Behalve Hem waren er ook de discipelen in 't zelfde gevaar, hoewel zij een woord van belofte hadden dat ze Zijn getuigen zouden zijn, om de Evangeliewagen door heel de wereld te voeren en door de prediking des Woords de heidenen aan Christus onderdanig te maken. Ja, dat zij gebracht zouden worden voor Koningen en Overheden tot getuigenis voor alle volken. Dat zij gegeseld, gedood, vervolgd zouden worden van alle mensen, om Christus' wil. Hier is beide de belofte en voorzegging, en alles schijnt als op de bodem van de zee terecht te komen. Christus en de Apostelen en het schip zijn minder dan twee of drie vingerbreedten van de dood af.

In Egypte was de kerk in lage eb; de knechten moesten in de Nijl verdrinken en 't leven van de volwassenen onder hen vermoed en afgemat worden. De Almachtig kan met negen of tien zware plagen Gods volk niet redden uit de hand van een geweldenaar. Met onmiddellijke almogendheid moet God in de tiende plaag intreden om Zijn volk met uitgestrekte arm uit te rukken. Mozes' woord van verlossing en Gods besluit van uitleiding van het volk stonden op 't nippertje van schipbreuk te lijden Israël heeft een leger van wrede vijanden achter zich, de onstuimige zee vóór zich en hoge bergen aan beide zijden naast zich. Hier zijn vele doden in een kring rondom de kerk. Het schijnt dat God slaapt en de raderen van Zijn voorzienigheid stilstaan. Geen hulp van enig schepsel is er tenzij de onmiddellijke Almachtig een gat in de kring breekt en de Rode Zee verdeelt.

Gods kerk is een veld van dorre en dode beenderen, Ezech. 37:2. Ze waren zeer dor. En vers 11 zeggen zij, *onze beenderen zijn verdord*. Nochtans weten wij dat God Zijn Woord heeft goed gemaakt, vers 12: *Zie, Ik zal uw graven openen, en zal u uit uw graven doen opkomen, o Mijn volk, en Ik zal u brengen in 't land Israëls*, Deut. 32:36: *De Heere zal Zijn volk recht doen, en 't zal Hem over Zijn knechten berouwen*. Maar wanneer zal dat geschieden? Als Hij ziet dat hun hand weg is en geen opgeslotene en overgelatene is, wanneer de heiligen noch handen noch voeten hebben, dan staat de Heere op. Want Christus kan halfwind zeilen, bij de wind steken en een ronde keer maken; ja, Hij kan tegen wind en stroom en zonder wind zeilen. Nooit zinkt Zijn schip, breekt Zijn roer, noch verliest Hij één reiziger, of mist Zijn herberg.

Hoe hopeloos was de staat der kerk, wanneer de beminnelijke Jezus Christus onder een koude steen in het graf gestopt was? De enigste hoop van Davids troon, Hij, Die 't Koninkrijk aan Israël herstellen zou, is weg. En wat zal Gods volk nu doen? De uiterste verwoesting is zó nabij, dat alleen God er aan te pas moet komen en het vuur der kerk was zó gedooft dat ze gekomen zijn tot het punt: indien de Heere helpt, nú of nooit. Het hoofd van de kerk binnen drie dagen hersteld, of nooit. Toen verhief de Heere de begraven Christus, aan Zijn rechterhand ten Vorst en Verlosser, om berouw en vergiffenis van zonden te geven aan Israël. Dit toont ons:

1. Almacht kan op het uiterste tipje, op de buitenste rand van de over de hel hangende rots wandelen en niet vallen. Christus kan Zijn wagen over rots en berg voortdrijven zonder pen of bout te breken. Een slecht riet is voor de Almacht zo goed als een speer en beukelaar.

2. Dit toont de diepte der wijsheid van Gods onnaspeurlijke beschikking. Hij laat de booswichten over Zijn volk rijden, opdat Hij 't werk van de hel mag dempen. De vijanden, die als koksjongens zijn, dienen om de vaten der barmhartigheid te zuiveren, te vernederen en te bewerken opdat Zijn volk met bovennatuurlijke uitkomsten van geloof en geduld bewierookt mag worden. De kwaadwilligen ploegen de kerk en zaaien bloed in de drie Koninkrijken. Christus' Vader, de goede Landman komt om de kluiten en dorre grond te braken, en de oogst der vreedzame vruchten van gerechtigheid te verzamelen.

Het is een diepe wijsheid, te overwegen hoe God de bijzondere inwikkelingen der mensen tot Zijn zaak geschikt, weet te gebruiken en Zijn eigen zuiver en heilig werk van herstel door veel vuile en modderige meningen kan doorvoeren. Zodat de mensen, wanneer zij de wil van Gods gebod tegenstaan, Gods wil van voorzienigheid bevorderen. Evenals een reiziger die wandelt op het schipsdek naar het westen, terwijl zee, getij en wind, hem, zijn beweging en het schip naar 't oosten voert. De wijsheid van

God, de Stuurman van Zijn kerk overweldigt mensenmeningen, die op winst, eer, eenzijdigheid, eigen inzichten, gemak en vermaak gezet zijn.

Niet onwaarschijnlijk is het, dat de Heere, wanneer het werk wat nu onder des Heeren raderen in Brittannië tot een hoogte van buitengewone verwijdering gekomen is, als wij komen tot aan deze bede: *Heere, óf nu of nooit*, en de zee aan de brede kant van 't schip is ingebroken, Hij ons door sommige onmiddellijke wegen verlossen zal. Gunstbewijzen zien wij ten top stijgen en daarna afnemen en verminderen. Wanneer keert zich de zee van haar lage eb? Niet terwijl zij het opperste van de oevers bevoeid en op het hoogste is. Zelden of nooit verlost de Heere Zijn kerk eer de hoop verloren is. En wat moet er gebeuren als Parlement, vergaderingen, wapenen in beide Koninkrijken, schepen, handelingen en overwinningen niets meer kunnen teweeg brengen? Dat dan de Heere opstaat en door enige onmiddellijke almacht waarvan wij nooit droomden, onze zee stil en Zijn schip aan land brengt.

- Nooit zag u schepselen enig groot werk doen, of iets werd voor de almogendheid en God alleen te doen overgelaten. Mozes leidde het volk uit Egypte, maar hij kon het Rode Meer niet verdelen, en dat was de weg die zij door moesten.
- In Gods grote werken heeft de onmiddellijke Voorzienigheid Zijn hand gehad. De overwinning over Midian had meer in van Gods onmiddellijk werk dan van Gidéons zwaard. Dat God deze 1600 jaren Zijn schip gevoerd en de reizigers bij 't leven gehouden heeft terwijl de vervolgende Keizers, het bloedig Babel, ketters, Koningen, hoornen van 't beest dat uit de zee opkwam, vuur, vlam, zwaard, pijniging en plagen de zeilen van Christus' schip gescheurd hebben, de mast gebroken en reizigers verdronken hebben, *en wij nog leven*, dat, zeg ik, schijnt mij waarlijk een gedurig wonderwerk. Jozef werd gezegend, alleen wanneer hij van zijn broeders werd afgezonderd. Toen kwamen de zegeningen op Jozefs hoofd neer.

Hij was in slaap.

Dit is de droevigste omstandigheid in hun lijden. Wat is de dood en het verdrinken van hen allen, indien zij met Christus vergezeld zijn? Maar ach! Christus is naar hun gevoelen niet beter dan afwezig, want Hij is in slaap gevallen en, gelijk zij klagen, Hij is om hen niet bekommerd. Evenwel, Christus' wandel en werk voor een ziel in droevigste druk van de wereld is een gezegende bezoeking. In de hemel te zijn, is indien Christus slaapt en niet bij u is, als een hel; en in de hel zonder Zijn tegenwoordigheid te zijn, is een dubbele hel. Ziek te zijn, zonder dat de enigste Medicijnmeester Christus Jezus tot mij wil komen, is een dubbele pijniging. Gods wakende tegenwoordigheid brengt:

- Ten eerste dapperheid van geloof. Een gelovige, wanneer hij in het midden van duivelen, met God vergezeld is, wandelt zonder vrees. En schoon de kille dood, de Koning der verschrikking aan zijn rechterhand gaat, het betekent niet met al, hij heeft een vrij geleidebrief die hem veilig door 't graf voert, gelijk te zien is, Ps. 18:8, 9, 10; Ps. 23:4; Ps. 26:2, 3; Micha 7:8.
- Ten tweede. God is niet bij de Zijnen in benauwdheden als de schilderij van een vriend, die veel liefde in 't hart heeft, die aan de kant van uw bed hangt. Of, als iemand die door het deurgat u ziet lijden in een kleine hel van pijn, vrezend naar de grote hel te gaan, en die geen greintje van uw droefheid en smart van u kan afnemen. Maar God is tegenwoordig op een heel andere wijze, Ps. 91:15. *In de benauwdheid zal Ik bij u zijn*. En dit is het nog alles niet. *Ik zal er hem uittrekken*, Jes. 43:2: *Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn; en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij*

niet verbranden. Ook is Christus niet als onze zomervrienden die in grote droogte verschrompelen. Kan God niet bij de Zijnen zijn, hoewel zij óf verbrand, óf verdrongen worden? Indien Hij niet bij hen is heeft het geen gevolg dat Hij zegt: *vrees niet dat u het vuur verbranden, of water verdrinken zal, want Ik ben bij u.* Ja, gewis Hij is waarlijk tegenwoordigheid bij de Zijnen. In benauwdheid maakt God en hen zodanig één, door Zijn éénheid van liefde, (want Gods liefde tot ons is oneindig bezig om ons te behouden) met onze liefde of geloof tot Hem, dat het vuur hetwelk Jakob brandt, óók God moet treffen, volgens hetgeen wij lezen in Zach. 2:8, *Die u aanraakt, die raakt Zijn oogappel aan.*

- Ten derde. Wanneer Christus in de tijd van zware aanvechtingen waakt en niet slaapt, dan is Zijn liefde zó bezig, dat de roede, zelfs terwijl Hij slaat, uit Zijn hand valt. Zodat Hij hen niet zo'n heet vuur geeft, als zilver en ondertussen liefde en barmhartigheid bewijst in de droevigste tijd van hun lijden; ja hen ondertrouwt in hun laagste toestand. Hetwelk beide uitstekend wordt uitgedrukt in Jes. 48:10: *Zie, Ik heb u gelouterd, doch niet als zilver; Ik heb u gekeurd in de smeltkroes der ellende.*

- Ten vierde kunnen wij hier nog bijvoegen als een andere weldaad van Gods tegenwoordigheid in verdrukking, dat zelfs Christus' adem zoet is. Of Hij ons al voor het tegenwoordige niet mocht verlossen, zo is nochtans de rook van de hel en pijn van de oven, door beademing van Christus' liefde zo bewierookt en verguld, dat de pijn van de smeltkroes verzoet en verzacht is. Tot bewijs hiervan hebben wij het zingen van de bloedgetuigen aan de brandstaak. O, als wij in dit bloedig lijden, Gods tegenwoordigheid missen, hoe ellendig zijn wij dan? Daarom is het een van de eigenlijke kentekenen van Gods kinderen, indien wij Gods troostrijke tegenwoordigheid in deze vurige beproevingen in de drie Koninkrijken missen, dat wij klagen als Jeremia in Klaagl. 2:16: *Om dezer dingen wil ween ik; mijn oog, mijn oog vliedt af van water.* Doch dit lijden is maar een stoffelijk voorwerp van gewezen, er is een hoger oorzaak dan dat. Dit wordt in 't Hebreeuws uitgedrukt met: omdat *die Trooster*, die mijn ziel zou verkwikken ver van mij is. Dit achtte Christus de diepte van Zijn lijden. *Mijn God, Mijn God, waarom hebt gij Mij verlaten?* In 't woord, is een nadruk en daarom is het verdubbeld. Of Hij zeggen wil, enige verlaten van vrienden is niet met al, maar *Gods verlaten*, dat is zeer droevig. Heman zegt, Ps. 88:7, 8: *Gij hebt mij in de onderste kuil gelegd, in duisternis, in diepten. Uw grimmigheid ligt op mij. Gij hebt mij neergedrukt met al uw baren.* Doch dat het bezwaarlijk is van alles, vers 15: *Heere, waarom verstoot gij mijn ziel en verbergt Uw aangezicht voor mij?* Gevoelige toorn is niet zo zwaar als ongewilde afwezigheid van God. Maria's gemis van de Mens Christus, is droevig, maar zij mist Hem onder hoger verdubbeling, Joh. 20:13 De engelen zeggen tot Maria Magdalena: *Vrouw, wat weent gij?* Zij antwoordt meteen: *omdat zij mijn Heere weggenomen hebben.* Zwaard en pest, ja het burgerlijke zwaard zijn zware plagen op een land. Maar veel zwaarder is het wanneer men zeggen moet, *God heeft ons verlaten!* O schrik! De Heere is niet met of bij ons.

3.

Luk. 8:24: *En zij gingen tot Hem en wekten Hem op, zeggende, Meester, Meester, wij vergaan!*

Het derde deel van de tekst bevat de weg die zij houden in hun benauwdheid. Het is goed dat zij in hun bekommering overeenkomen in deze vier dingen:

- Eerst, dat er een groot gevaar is, zelfs ogenblikkelijke verdrinking.
- Ten tweede, dat het zien in het aangezicht van de dood zoveel te gevaarlijker is terwijl Christus, hun Verlosser, slaapt.
- Ten derde. Zij komen overeen in hun mening dat Christus alleen helpen kan.
- Ten vierde, zij evenaren in oefening en samenspanning in gebeden, om Christus door geloof op te wekken en hen ter hulp en behoud gaande te maken.

Heerlijk is het wanneer onder alle reizigers van Christus' schip, inzonderheid in een bulderende zeestorm, één van hart en van één gemoed zijn. In Gen. 13 staat dat Abrahams en Loths herders twistten. Maar het was zo veel te erger, dat er gezegd wordt, ook woonden de Kanaänieten en Ferezieten in dat land, vers 7. Zij hadden gemeenschappelijke vijanden en daarom was het geen tijd van twist en tweedracht onder hen. Ontijdig was het voor Jozefs broederen, terwijl zij in grote droefheid waren, verstoord [onderlinge twist] te zijn; en daarom zegt Jozef, Gen. 45:24: *Verstoort u niet op de weg*. Ach! wij zijn in grote mate bedroefd en vallen echter in verstoornis. Het was een droevige tijd met de leerlingen, nabij die tijd wanneer de Herder geslagen en zij verstrooide schapen waren. Terwijl Christus gezegd had: *Hieraan zullen zij allen bekennen dat gij Mijn discipelen bent, zo gij liefde hebt onder elkaar*, Joh. 13:35.

Hoor maar hoe wijdloepig Paulus zijn drangreden tot dit einde doet, in één vers, Fil. 2:1, 2: *Indien er dan enige vertroosting is in Christus, indien er enige troost is der liefde, indien er enige gemeenschap is des Geestes, indien er innerlijke bewegingen en ontfermingen zijn; zo vervult mijn blijdschap, dat gij mag eensgezind zijn, dezelve liefde hebbende van één gemoed en van één gevoelen zijnde*. Eensgezind te zijn in de liefde, is de volheid van de blijdschap der heiligen; bijten en verbrijzelen is een gat, een scheur, en grote verslagenheid aan de blijdschap van de Heilige Geest. Liefde houdt buurschap met Christus' zoete vertroosting. Ze is de geboorte, de vrucht en appel aan Christus' Geest groeiende, Gal. 5:22 In de baarmoeder en buik van liefde huisvesten ingewanden van tedere barmhartigheden. Zondaars die vergeving hebben, kunnen anderen wiens zonden vergeven zijn niet zó haten, dat ze dezelve uit de harten der heiligen zouden rukken en tot de poel van sulfer zenden. Ps. 133: *Ziet, hoe goed en liefelijk is het dat broeders in eendracht samenwonen*. Vele dingen zijn goed - zoals de werken van Goddelijk gericht en vernieling van Gods vijanden - maar zijn niet lieflijk. En vele dingen zijn lieflijk die niet goed zijn. Gelijk de vermakelijkheden der zonde voor een tijd lieflijk schijnen te zijn, maar zijn, omdat zij niet geoorloofd zijn, niet goed. Maar eendracht onder broederen is beide goed en lieflijk.

Nu dan, omdat twist en tweedracht in ons land en kerk zo bitter en is en een vreedzame éénheid zó noodzakelijk is, laat mij toe dat ik hierop een weinig aandrang. De voortgang van liefelijke eendracht ware te wensen,

- Eerst, omdat de Heere, onze Vader, aan Elia verscheen, niet in de donder maar in een zachte stem. Liefde is niet alleen uit God, maar *God is Liefde Zélf*, 1 Joh. 4:8. In alle opzichten de liefde. Zoveel in iemand is van God, zoveel is in hem van de liefde en zachtmoedigheid. Liefde is de uitademing van de hemel, de lucht en hoofdstof, waarin wij leven, in het nieuwe Jeruzalem, dat boven is, 1 Kor. 13:8, 13. De adem der vrijgekochten ruikt van liefde, en liefde heeft de reuk van een andere wereld, zij is een bloem van Christus' planting. Zegening der gebeden van de goede Landman daalden op die bloem neer, Psalm 133:3. Gods dauw ligt de gehele nacht op haar bladeren, die altijd groen zijn. De kerk is een huis, opgebouwd in liefde; die de

wallen verheft naar de hemel toe, Ef. 4:16. Christus onze Verlosser, door Wie wij duur gekocht zijn, is een vat van liefde. Hij heeft een zeer herbergzaam hart, om al onze zwakheden te bergen. Toen Hij Zijn volk, rakende de toestand van hun ziel, als schapen zonder herder zag, toen waren Zijn ingewanden beroerd met medelijden met hen. Wanneer de profeet van Zijn macht en heersende arm spreekt, Jes. 40, voorzegt hij ook Zijn macht en zachtmoedigheid en ingewanden van barmhartigheid omtrent de zwakken.

- Ten tweede. Drieërlei personen zijn er in de kerk, die hij teer behandelen zal.
 1. De eenvoudigen, doch lieflijken; Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder, vers 11. Hij heeft het hart van een herder, die voor de kudde zorgt.
 2. De jonge kinderen in Christus, van wie gezegd worden: Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen. Twee voortreffelijke uitdrukkingen. Hij zal Zijn lammetjes niet met de knots werpen, noch wreed noch wrevelig tegen hen zijn, maar hen, in plaats van de kolf te gebruiken, in Zijn armen vergaderen.
 3. De jongen en zwakken, die geen been hebben om op te staan, zal Hij in Zijn schoot dragen. Christus' schoot is een stoel van liefde en teerhartigheid.
 4. Die hun zwakheden en zonden hebben, en slechts een weinig kracht hebben, moeten met teerheid der ingewanden van barmhartigheid geholpen worden. en met Christelijke inwilliging en behulpzaamheid worden bejegend en niet hard gedreven worden. Daarom werd er gezegd: *De zogenden zal Hij zachtjes leiden.* En in Jes. 42:2. Jezus zal niet schreeuwen, noch Zijn stem verheffen, noch Zijn stem op de straat niet laten horen. Christus weet niet van roepen, razen en uitdonderen tegen de zachtmoedigen van de kudde. Ja, Christus rijdt en zegepraalt in zachtmoedigheid, Zach. 9:9. Het paard, waar Hij op rijdt, is zachtmoedigheid. Zo wordt Hij toegesproken in Ps. 45:5: *Rijd voorspoedig op het Woord der Waarheid en rechtvaardige zachtmoedigheid.* En in Psalm 147:6: *De Heere houdt de zachtmoedigen staande.* Hij zal alle zachtmoedigen der aarde verlossen, Ps. 76. Christus' hart is als Koning Salomo's koets, welker pilaren zijn van zilver, de vloer van goud, het gehemelte van purper, het binnenste bekleed met de liefde van de dochteren Jeruzalems, Hooglied 3:10. En Christus kiest te wonen in een hart, dat inwendig van liefde en zachtmoedigheid voorzien is.
- Ten derde, des Heeren Geest is een Duif; de Geest der genade is een wraakloze en goedertieren Geest. Genade is het eenvoudigste ding van de wereld; geen wild vuur van zondige gramschap is in genade. Bitterheid, lastering, bekladding, achterklap, schelding tegen vergaderingen, enz. zijn geen gereedschappen van de Geest der genade. Ja, vuile bekladdingen en vinnige geschriften zijn niet van de Geest van Christus, Die gewoon is de tranen van het aangezicht af te wissen van hen die over Sion wenen. Op alle lasteringen en bittere bespottingen tegen het ouderlingschap en de samenkomsten, zeggen wij, dat wij niet begeren van de gereede weg naar de hemel afgehouden te worden, maar willen verder gaan. Door eer en oneer, door goed en kwaad gerucht, als bedriegers en nochtans waarachtigen. Een duimbreed van een goed geweten is meer gewenst dan duizend ellen van winderig aanzien. De zachtzinnige Jezus Christus en Zijn apostelen gebruikten zo'n stijl van spreken niet en deze taalkunst kwam nooit van de hemel af, noch vloeit uit de pen van de Heilige Geest.

- Ten vierde, indien wij kinderen van één Vader zijn, mocht het vreemde gedachten broeden in ons gemoed wanneer de kinderen van één Vader, Independenten en Presbyterianen (verdraag mij, want noodzaak maar geen liefde tot verdeeldheid dringt mij alzo te spreken) één gezang zullen opheffen voor de troon, aan Hem Die leeft en regeert in eeuwigheid. En dat wij dan geen hitte en warmte van liefde kunnen vergaderen in één ark en in één kerk hier op aarde...! Pennen en tongen in pekelen bittere gal gedoopt, zijn de vruchten des Geestes niet. Zullen wij elkaar overdag doden en verslinden en bij nacht in één hemel huisvesten? Zouden wij daar tot elkaar zeggen: "Hebt gij mij gevonden, mijn vijand?" Zal er enige verdeeldheid, enig partijchap in de hemel zijn? Hetzij in godsdienst van Presbyterianen en Independenten, hetzij in landaard van Engeland en Schotland, welke eigenlijk niet anders verschilt dan in gewoonten tussen Noord en Zuid? En zullen wij dan aan het doden, scheuren en verdelen gaan? Of zijn er twee Christussen, omdat er twee volkeren zijn?
- Ten vijfde. Nooit overwint de waarheid door vervolging. Nu spreekt de Heilige Schrift van een vervolging met de tong, Jer. 18:18. *"Komt aan (zeggen zij), laat ons Jeremia slaan met de tong."* Zo klaagt Job van zijn vrienden, die nooit geweldadige handen aan hem sloegen, hoofdst. 19:22. *"Waarom vervolgt gij mij als God en wordt niet verzadigd met mijn vlees?"* Zo is dan vervolging door de tong niets anders dan elkaars vlees eten.
- Ten zesde. Het Evangelie, dat wij belijden is een Evangelie van vrede. Wij prediken wel oorlog tussen het zaad van de vrouw en dat van de slang. Maar ach, zouden wij oorlog prediken tussen de heiligen? Wij hebben een te kostelijke gulden keten om ons samen te binden, Efeze 4:4, 5, 6. *Er is één lichaam en één Geest, gelijkterwijs gij ook geroepen zijt tot één hoop uwer roeping. Eén Heere, één geloof, één doop; één God en Vader van allen.*
- Ten zevende. Hoe meer genade en barmhartigheid wij hebben van God onze Vader en van Jezus onze Heere, hoe meer vrede onder elkaar; en hoe meer genade hoe meer medelijden met de zwakheid der broederen. Christus is een gemeenschappelijke Zaligmaker; Hij zaait vrede en naait de harten van lam en luipaard, van kalf en jonge leeuw tezamen, Jes. 11:6.
- Ten achtste. De heiligen des Allerhoogste worden de zachtmoedigen des lands genoemd, Jes. 11:4. Geen zachtmoediger schepselen zijn er op aarde dan de wedergeborenen. Stieren en leeuwen bestrijden elkaar, leeuwen en wolven vervolgen de lammeren. Maar nooit horen wij van oorlog tussen lammeren en lammeren. Waarom zouden wij twisten, want wij zijn broeders?
- Ten negende. Zijn wij geen schuldenaars van elkaar? De som, die wij ten achter zijn, is liefde. O, wat een geest van samenvoeging was in het uitverkoren vat Paulus! Hij zei, 1 Kor. 9:22: *Allen ben ik alles geworden, opdat ik immers enige behouden zou.* Dit is Paulus' bevel, Gal. 6:1, 2, die hebben wil, dat liefde een vervallen zondaar zal terechtbrengen. En zo is het. Liefde draagt niet alleen zichzelf, maar ook de last van onze broederen en vervult alzo de wet van Christus. Liefde door Christus geplant, is Christus' wet. En waarom zijn wij bezig door tweedracht en verwijdering het doel van Christus' bede te verhinderen, Joh. 17:11. *Ik bid (zegt Christus), dat zij één zijn, gelijk als wij.* Indien wij één zijn in *uno terio*, [in het hart] in 't hart van

Christus en van Christus' Vader; waarom zouden wij dan niet één zijn onder elkaar? Ja, liefde wordt warm in teer gevoelen zelfs van de rook van eens broeders huis dat in brand staat. 1 Kor. 13:5. Liefde wordt niet licht verbitterd; zij is een vergevende genade en heeft sterke schouders om de dwaasheid en zwakheid van een mede-erfgenaam van de hemel te onderschragen. Liefde denkt geen kwaad. Zij moet in liefde en goeddadigheid tot anderen vloeien, zoals elke vloeistof in zijn eigen kring. Zij wenst niet dat de heiligen naar heerschappij over andere heiligen trachten. Liefde verblijdt zich niet in ongerechtigheid. Vervloekt is die liefde, die juicht wanneer de booswichten boven liggen en niet blij is wanneer de Naam des Heeren en de zaak van Zijn volk de overhand heeft. Liefde verblijdt zich in waarheid. Daarom is liefde gewond en ziek als ketterijen en vreemde gezindheden meester zijn. Zij zucht als zij de altaren vermeerderd en vele valse Christussen en leraren ziet opstaan.

- Ten tiende. Wij kunnen niet ontkennen, dat God de bediening van Christus' dienaars, van hier naar Nieuw-Engeland verscheept, vergezeld heeft. Deze hebben in Gods wijsheid gezien en zien nog, dat *vrijheid van geweten* geen geneesmiddel, maar medicijn erger dan de ziekte, tegen valse godsdienst is. Tegenwoordig is redetwist buiten mijn wandelweg. Maar ik weet zeker, dat een conclusie – genomen nadat men kennis heeft genomen van de straoefening van de Romeinse overheid over Christus en de apostelen, dat zij de Romeinse overheid niet weerstonden, noch die wolven ophitsten, - dat de valse leraars dus niet gestraft moeten worden; dat dit geen goede Godgeleerdheid is om daardoor vrijheid van geweten in te voeren. Want de Romeinse Overheid gebruikte het zwaard ook niet tegen geweld en roof in tollenaars, noch tegen het vervolgen en doden van de Heere der heerlijkheid, noch tegen oploop, bloedschande, vervolging van de apostelen en Christenen, noch tegen omkoping en onrecht gebruikt tegen Paulus door Felix en anderen en veel andere schandelijke zonde tegen de tweede tafel. Als het argument goed is dat Overheden vrijheid van Godsdienst toelaten, kon men zowel vrijheid van wandel ten opzichte van de tweede tafel, als vrijheid van geweten in zaken van de eerste tafel invoeren. Maar de leer van Christus en Zijn Apostelen is, dat de Overheid het zwaard draagt tegen de kwaaddoeners, Rom. 13:4. En valse leraars, ofschoon in zaken van kerkgewoonten, zijn kwaaddoeners, Filip. 3:2. Zij verleiden de zielen, Hand. 15, doden de zielen, verkeren hele huisgezinnen en maken hun navolgers kinderen der hel, tweemaal meer dan zij zijn, Matth. 23:15. Nochtans dromen wij niet dat het bloedig zwaard een middel is *om zielen te bekeren*. Het Evangelie alleen is de kracht Gods tot zaligheid. Dat belet echter niet, dat de Overheid door bedwingende macht iemand weerhoudt, die leert dat Jezus Christus geen waarachtig God, medezelfstandig met de Vader is. Omdat het zwaard de uitbreiding van valse leringen besnoeien moet, volgt niet dat het een middel is om de ware leer voort te planten. Maar hiervan mogelijk meer op een andere plaats. Ook is mijn bedoeling niet dat het bloedig zwaard tegen alle verscheiden gevoelens onder de ware Godzaligen, hoewel zij in kerkregering niet allen met hetzelfde licht zien, zou getrokken worden.

Luk. 8:24: ***Meester! Meester! Wij vergaan!***

Mark. 8:38: ***Meester! bekommert het U niet dat wij vergaan?***

Al te gewoon zijn wij vanwege de grootheid van het gevaar en de achterblijvende verlossing, om Christus onvriendelijkheid aan te wrijven. Hier klagen ze dat Christus niet om hen bekommerd is, omdat Hij slaapt en zij vergaan. Weinig van Gods heiligen

zijn ooit in uitermate, droeve verdrukking geweest, of ze hebben harde gedachten tegen Christus uitgesproken. Ps. 77:8-11. Gelijk de profeet Asaf in naam van de kerk benauwd en 's nachts bekommerd zijnde, zegt: *Zal de Heere in eeuwigheid verstoten, en voortaan niet meer goedgunstig zijn? Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft de toezegging een einde van geslacht tot geslacht? Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten?* Zeer vreemd is het woord in vers 8: *Zal Hij voortaan niet meer goedgunstig zijn?* Zal Hij nooit meer enige daad van goede wil plegen? Het zou een wonderlijk ding zijn, gelijk het de profeet noemt in zijn zwakheid, vers 11, dat alle daden van verzoening voor de uitverkorenen zouden opdrogen.

Zo riep Jeremia in zijn grote benauwdheid uit, hfdst. 15:10: Wee mij, mijn moeder, dat gij mij gebaard hebt. Een man van twist en een man van krakeel, den gansen lande. In vers 18 klaagt hij: *Zoudt Gij mij ganselijk zijn als een leugenachtige; als wateren die niet bestendig zijn?* Dat is, *ik hoopte dat U mij zou helpen, zoals een dorstig reiziger hoopt op een droge put, die zij van ver voor een verfrissende waterwel aanzien. Maar U hebt mij en mijn hoop bedrogen.* Hierbij kunt u voegen het vervloeken van zijn geboortedag, hfdst. 20:14.

Toen David (Psalm 31:13) als een dode vergeten, en als een onnut en gebroken vat van geheel de wereld verschopt werd, klaagde hij (vers 23): *Ik zei in mijn haasten, ik ben afgesneden van voor Uw ogen.*

En wij weten dat Job in zijn lijden (hoofdst. 13:24) deze woorden heeft uitgesproken: *Waarom verbergt Gij Uw aangezicht en houdt mij voor Uw vijand?*

De reden hiervan zijn:

- Eerst. Buitengewone kwellingen maken, gelijk de geneesmiddelen, beide goede en kwade vochtigheden gaande; beide het goede en kwade in de mens en wat in hem de overhand heeft, wordt openbaar. Als het vuur de vochtigheid geweldig kookt, wordt het schuim, indien er enige in het vocht is, eerst gezien. Het is niet alleen de aard en kracht van 't vuur, maar ook van 't goud dat de droesem zich afscheidt. Er zou, indien alles goud was, gans geen scheiding plaats vinden. Hier wrijven de discipelen Christus 't onrecht aan, dat Hij noch liefde tot, noch bekommernis met hen heeft en verdubbelen het woord: *Meester! Meester;* hetwelk, gevoegd bij het volgende, *bekommert het U niet*, een verwijt is. Het houdt in:
 1. Dat Hij erger is dan andere meesters, en een ander meester dienen is beter dan Christus te dienen. Een Meester moet voor zijn knechten zorgen en hen, als hij kan, helpen. Geen aards meester zal slapen, wanneer hij weet dat zijn knechten in gevaar van verdrinken zijn.
 2. Zij werpen voor Zijn voeten dat Hij onbeschaamd is. Bekommert het U niet dat wij vergaan? Hij heeft liefde noch opzicht op ons, hoewel wij alles verlaten en Hem gevolgd hebben.
- Ten tweede. Het vleselijk begrip brengt een bastaardwolk over Christus en doet dat wij Hem verkeerd afmeten. Inbeelding heeft krachtige werkingen, inzonderheid wanneer zij de plaats van geloof inneemt. Wat konden zij nu anders denken dan dat de zee Christus zou inzwelgen? En Hij had gezegd dat Hij aan de zondaars moest overgeleverd en gekruisigd worden. Daarbij, dat Hij, kunnende op zee wandelen en de dood ontkomen, hen toch door geweld van onstuimige baren, in de wateren zou laten omkomen? Nu, was dit een beliegen van Gods beloften. Christus had besloten

en toegezegd, dat zij Zijn getuigen moesten zijn, Zijn naam aan de heidenen voordragen, de wagen van het evangelie door de gehele wereld doorvoeren en in de scholen en hoven overgeleverd worden, gegeseld en van alle mensen gehaat zijn om Zijns naams wil. Dit zijn dus allemaal dromen. Zij moeten in zee verdrinken, door geen andere oorzaak dan de onachtzaamheid en koele liefde die hun Meester hen toedraagt, hoewel zij Hem en Zijn dienst meer dan heel de wereld geschat hadden.

Ach, onder grote verzoeking en inbeelding zijn wij maar beesten; en inbeelding is al de kennis waardoor die beesten geleid worden. Zo zegt de profeet van zichzelf, Ps. 73:22: *Ik was onvernünftig en wist niets, ik was een groot beest bij U.* Waarom toch? In zijn hart had hij gezegd, vers 11: *Hoe zou het God weten?* Immers heb ik mijn hart tevergeefs gezuiverd. Dat was een geweldige droom. Zou Hij, die de mens wetenschap leert, het niet weten?

- Ten derde. Gevoel is zo sterk als inbeelding. Dood en verdrinken was hier voor ogen en daarom klagen zij van een onachtzame en slapende Christus. Oude en lang geleden oordelen, als het verdrinken van de eerste wereld en de ondergang van Sodom met vuur en zwavel, beroeren ons niet. Veel honderden jaren zijn sedert verlopen en dus geeft het ons geen indruk. De dag des oordeels is ver; *waar is de belofte van Zijn toekomst?* Zeggen de spotters, 2 Petrus 3. Het volk zegt hetzelfde, Ezech. 12:27: "Mensenkind, zie die van het huis van Israëls zeggen, *het gezicht dat hij ziet, is voor vele dagen en hij profeteert van tijden, die ver zijn.*" Maar, wanneer de dood aan onze rechterhand komt en op onze kaken zit, dat werkt en beweegt ons. Wanneer het zwaard enige honderd mijlen van ons af is, zijn wij weinig daarom bekommerd. Maar als de vijand tot onze stadspoorten indringt, de vlam van aangestoken huizen tot de wolken toe opgaat en onze oren met gekrijt en gejammer van zieltogende mannen, vrouwen en kinderen in hun bloed gewenteld, gevuld worden; dan vallen wij in een ander uiterste en roepen: *Christus is onachtzaam en zorgt voor ons niet.* Bewaart goede en hemelse gedachten van Christus in droevigste dagen, zoals David. Ps. 22:3: *Mijn God, mijn God, ik roep des daags, maar Gij antwoordt niet en des nachts heb ik geen stilte.* Wat dan? Valt hij met God aan 't kijken? Zegt hij, God is achteloos en niet om ons bekommerd? Nee! Maar integendeel zegt hij, vers 4, 5: *Doch Gij zijt heilig, wonende onder de lofzangen Israëls. Op U hebben onze vaders vertrouwd en Gij hebt hen uitgeholpen.* Zeg met Job, in de mond der hel zal ik geloven, Job 13:15: *Indien de Heere mij doodt, zou ik niet hopen?* 't Geloof leeft en ademt in 't graf en de keel van de hel. Hoe zoet is 't dit te horen. Daar is het graf van een begraven gelovige; dit is de as van een dood mens, die gelijk Christus, in geloof en hoop in 't graf ging. Ps. 16:10. Wacht u voor valse inbeelding van God in droevige dagen. Inbeelding kan een God zwak van gedachten, verdichten en verzinnen, Die Zijn beloften vergeten heeft, Jes. 49:14, 15. Ten dage der benauwdheid werpen wij de beloften achter de rug. Ja, menigmaal. O schrik! Menende God te bidden, doen wij niet anders dan met Hem kijken en zijn niet ver van Hem te lasteren. Ten dage van onrust stilt genade die gedachten. Wij hebben een Hogepriester nodig om onze offeranden te wassen. En als wij gebeden hebben zijn onze gebeden zó zondig dat Christus dezelve als weer over moet bidden, want Hij doet gebeden en smekingen voor ons, Hebr. 7:25.

Zij wekten Hem op, zeggende, Meester! Meester!

Het gebed ontwaakt een schijnslapend God. Daarom kunnen wij in bekommernis niet beter doen, dan door het gebed tot Christus gaan. Psalm 130: *Uit de diepten roep ik tot U, o Heere.* Ps. 18:7: *Als mij bange was, riep ik de Heere aan.* Ps. 34:7: *Deze ellendige*

riep en de Heere hoorde, en verlost hem uit al zijn benauwdheden. Dit wapen van gebed gebruikte David, tegen zijn zoon Absalom. Het geloof is niet eenzijdig, het gebed niet zelfzuchtig. David bad en voorzegde de ondergang van zijn zoon, Psalm 3:8: *Sta op Heere! verlos mij.* Hij beantwoordde zichzelf: *de tanden der goddelozen hebt Gij verbroken.* Een biddend leger moet een overwinnend leger zijn. Indien hier geen onweer was opgekomen, de discipelen hadden niet gebeden. Helaas! Wij stellen Christus menigmaal in de achtertocht of bewaren van Hem tot een achterhoede en laatste hulpmiddel. Als wij de medicijnmeesters twaalf jaren beproefd en alles verteerd hebben, dan, wanneer wij niet beter kunnen, komen wij tot Christus. Veel bedrog is in de bedgebeden, wegens *principium motus*; [vanbuiten komende oorzaak]. De eerste oorsprong is van buiten en komt van de roede die op ons ligt. Weliswaar, dat natuurlijke, dode en slaperige consciënties, door aansporing, warm van bloed en tot aandachtig vasten en bidden in de geest opgewekt worden; en dat de geest des gebeds door een oordeel kan opleven. Maar oordeel is geen oorzaak, maar gelegenheid van bidden in de Godzaligen. Wie een slapend mens wakker maakt is niet de oorzaak van zijn beweging en wandel, - die was in hemzelf toen hij in slaap was. Zijn leven en van plaatsbewegende kracht is de oorzaak van wandelen. Deze wordt in de slaper niet gebracht door de persoon die hem wakker maakt. Wanneer de huichelaar en ongodzalige vast en bidt, is de hand van een vergramd God zowel motief en oorzaak van zijn bidden. Laat ons beproeven wat onze bewegende oorzaak tot vasten en bidden is.

- Eerst. Zonde, of straf. Het is een goed teken, indien wij met een groot voornemen van geest zowel om verlossing van de heerschappij, als om vergeving van de schuld der zonde bidden kunnen. De ervaring leert, dat wij, wanneer wij bidden om verlossing van de heerschappij der afgodszonden bevreesd kunnen worden verhoord te worden en onze afgoden te verliezen. Maar nooit zijn wij zo ongelovig bevreesd, dat wij wanneer wij om vergeving en verlossing van de schuld der zonde bidden, niet verhoord worden. De reden is, omdat men de schuld der zonde kan haten en nochtans de zonde liefhebben.
- Ten tweede. Of, de straf brengt ons tot vernedering wegens zonde, omdat zonde en diepte van smart wegens zonde doet dat wij onszelf zonder vleien of veinzen veroordelen. Waarvan het tegendeel is, wanneer wij in benauwdheid God goede woorden geven, maar van binnen leugenachtige harten en andere gedachten hebben; gelijk het volk Ps. 78:34: *Die naar God vraagden, als Hij hen doodde.* Vers 36. *Hem vleien met de mond en liegen met hun tong.* Vers 37, *want hun hart was niet recht met Hem.* Dan vleien de mensen zichzelf als zij God vleien.
- Ten derde. Het is goed als wij meer bekommerd zijn in ons vasten voor Sion en het nemen van Gods ark, dan voor onszelf, onze wetten, goederen, huizen, leven en vrijheden. Toen David de 25e Psalm maakte, waren de benauwdheden zijns harten wijd uitgestrekt. Maar toen hij oorzaak had zichzelf te gedenken, was toch één van zijn voornaamste beden, vers 22: *O God, verlos Israël uit al zijn benauwdheden.*
- Ten vierde. Het is goed, (a) wanneer het besneden hart vernederd is en het volk bij gebrek van geloof, waardoor de rechtvaardige leeft, toch niet bezwijkt en aan het eind van de adem komt. (b) Wanneer zij niet als een wilde os in 't net verstrikt, van kracht en geweld beroofd, tegen de jager spartelen, en tegen de roede morren en harrewarren. (c) Wanneer zij met verdrukking overladen worden, dat ze niet, gelijk een zwakke maag voor de medicijnen, van de roede walgen en die verachten, omdat

zij met des Heeren verbolgenheid vol en overladen zijn. Uitnemend worden deze drie uitgedrukt, Jes. 51:20: *Uw kinderen zijn in zwijmeling gevallen, zij liggen vooraan op alle straten* (want in de samenloop van wegen, wordt de wilde os in het net gevangen) *gelijk een wilde os in het net; zij zijn vol grimmigheid des Heeren, der schelding uws Gods.*

Een kwaad teken is het: 1. te bezwijken. 2. Tegen te spartelen. 3. Zo dronken van Gods oordelen en bestraffing te wezen. Ja, dat men (als diegenen, die bedrukt en dronken zijn, doch niet van wijn, vers 21, maar van roede en bestraffing) buiten reden, tegen God en Zijn profeten in de tijd van benauwdheid uitroepen: beter hadden wij het in Egypte, onder de Prelaten en hun tichel- en kleiwerk, onder kerkzeden, aartsdekens, gerichtshoven en consciëntiedwang, dan dat wij nu vernield, verstrooid en gedood worden.

- Ten vijfde. Het is goed wanneer het volk aan de straf hunner ongerechtigheid een welgevallen heeft, Levit. 26:41. Een vriendelijke en gewillige vergenoeging in het hart onder Gods roede, zo ver dat het (enigerwijze) het Evangelisch gericht stilt en bevredigt, zodat de Heere omtrent Zijn volk, wanneer Hij het gestraft heeft, ontlast en vertroost is en zij in de verkondiging van de ere Zijns oordeels insgelijks; en met goede wil en welgevallen Gods tuchtiging over hen rechtvaardigen, Klaagl. 2:41, 42; Micha 7:9; Jes. 39:8. Dit gewillig aannemen van de roede (zeg ik) is een sprekend teken dat Gods roede geheiligd is.

Mark. 4:39: En Hij stond op, en volgens Matth. 8:26, *Hij zeide tot hen: wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen?*

Mattheüs behoudt de natuurlijkste orde. Want hij bestraft het ongeloof van de leerlingen eer Hij zee en wind bestraft. Reden hebben wij om zo Christus' leerwijze te verstaan; want hij eist geloof, eer Hij wonderen werkt. Tenminste Hij doet menigmaal zo, hoewel Hij ook dat geloof door wonderen vast en sterk maakt. Betamelijk is het, dat Christus ons eerst bestraft, eer Hij ons van verdrinken vrijwaart. Eerst bestraft Hij de hoveling en al zijn volk wegens ongeloof en daarna geneest Hij zijn zoon, Joh. 4:48, 49, 50. Eerst berispt Hij Maria om haar ongeloof en daarna wekt Hij haar broeder Lazarus op uit de dood, Joh. 11:40, 43:44. In Matth. 17:17: Hij bestraft de vader van het maanziek kind en het ongeloof van het verkeerd geslacht, eer Hij de duivel uitwerpt. Betamelijk is het, dat wij beiden overtuigd en vernederd worden, eer Hij Zijn grimmige hand wegzendt.

- Eerst, het kruis is voor ons een verborgenheid en stomme leermeester, de taal en spraakkunde van de roede verstaan wij niet; alleen de wijze man kent dezelve; Micha 6:9. Wraakverging wordt voor Belsazar's ogen aan de wand geschreven; maar het is in onbekende taal, die hij niet lezen kan.
- Ten tweede, groene en rauwe verlossingen zijn Gods plagen, geen barmhartigheden. Negenmaal wordt de plaag vernieuwd, doch Farao's hart is noch verzacht noch vertederd. Het schuim blijft in de bloedstad, gelijk de Heere klaagt, Ezech. 24:26. *Daarom alzo zegt de Heere, wee de bloedstad, de pot, wiens schuim in hem is en van wie zijn schuim niet is uitgegaan.* In Chaldéa hoorde de profeet, dat Jeruzalem - door het zwaard des Heeren - was gekookt geweest, maar dat het schuim van hun afgoderij en vergoten bloed in haar bleef. Zolang de booswichten van deze Koninkrijken, bloeddorstige Ierse en leeghartige mensen, zulke omkijkers en vervloekte afvalligen zoals in Schotland, niet aan de satan overgeleverd en gebannen zijn, en de gal van Gods gramschap in deze oorlog smaken, kan Gods hand niet weg geweerd worden. Daarom staat ons te letten op de woorden, Jer. 6:29: *De blaasbalg is verbrand, het lood is van het vuur verteerd; tevergeefs heeft de smelter zo vlijtig gesmolten, omdat de boze niet afgetrokken zijn.* O, dat de Heere het schuim van beide rijken over het vuur liefde uit te koken! De hoererijen van 't Paaps Egypte en de kerkzeden, verdichtselen van mensen worden niet van des Heeren herders bejammerd. En wat zullen wij zeggen van ons betrouwen in onze wapenen, menigte, parlement, schepen, uitpersingen, verdrukking, ongerechtigheid, leeghartigheid in Gods zaak, liegen, bedriegen, Verbondsbreuk, rechtsweigeren aan de verdrukten, weduwe, vreemdeling en wees, de armen en behoeftigen? Wat van de gruwelijke en baldadige gevoelens van God, Christus, Zijn kerk, heiltekens, vrije genade, heiligmaking en heiligheid in dit land?
- Ten derde. Oordelen over een land of persoon is een beker van des Heeren grimmigheid. Nu is menigmaal het grondsoep en dikste in de beker, de substantie en kracht die de genezing werken moet. Mogelijk zal een weinig lepels bovenaan de rand de zaak niet goed maken. Het is een oordeel dat sommigen geen tijd krijgen om in de oven te warmen, en nooit de tijd hebben om uit zichzelf te komen; noch de Heere om hen te lokken in de woestijn, Hos. 2:13. Evenals Efraïm in de oven was als koek die niet werd omgekeerd.
Arm Duitsland, wat niet dunnetjes ingedoopt werd en terstond weer uitgehaald werd, maar lange jaren hebben zij in en onder water gelegen. Deze rijken zijn noch groen, noch rijp genoeg, tot barmhartigheid van verlossing. Ons schuim blijft ons bij en onze verdeeldheden zeggen, het is nog de tijd niet van onze zegenpraal, noch zijn de velden niet wit genoeg om te oogsten. Wanneer alle Godzaligheid bestaat in nieuwe wegen naar de hemel te betwisten en niet te zoeken naar de kracht der

Godzaligheid. Goed is het dat wij het uiterst van 't oordeel zien en vernederd, getemd en gespeende kinderen worden. Dat wij onze monden in stof steken, eenzaam zitten, stil zwijgen en met verwijt beladen, het juk dragen, Klaagl. 3:28, 29, 30. Dat wij des Heeren gramschap dragen, omdat wij tegen Hem gezondigd hebben, Micha 7:9. Het is goed dat wij gedorst worden tot wij zodanig verbrijzeld zijn, dat wij onze zonden gedachtig zijn en beschaamd worden, zonder onze mond meer te openen vanwege onze schande, wanneer de Heere over ons verzoening doet over hetgeen dat wij gedaan hebben, Ezech. 16:63.

Mark. 4:40: *Wat zijt gij zo vreesachtig? Waar is uw geloof?*

De grond van hun twijfel en ongelooft is buitensporig en onmatig, een slechte vrees. Daarom zegt Markus: *Wat zijt gij zo vreesachtig?* Hij zegt niet, *waarom vreest gij?* Hier wil ons de tekst brengen tot onderzoek van de kwade eigenschappen van deze vrees. En om dat beter te doen, zullen wij een weinig spreken:

1. Van de hartstochten in 't algemeen.
2. Van deze snode vrees, bestraft door onze Heere.

1ste voorstel. Genade neemt geen hartstochten weg. Christus bestraft niet hun vrees, maar alleen hun vreesachtigheid, die zo ver gekomen is. Genade maakt de mensen niet tot Stoïcijnen, noch roeit de natuurlijke gevoelens uit. De natuur zelf is, gelijk zij uit het werkhuis van de Schepper komt, een onschuldig ding. Wat besluit ooit de hoge Maker en Pottenbakker zuivere en heilige Oppermogendheid over zwakke vaten heeft, is nochtans alles wat Hij gemaakt heeft goed. Hij is geen oorzaak van zondigheid in 't schepsel, maar zuivert alle dingen in hun oefening in onze de natuur; ook neemt ze onze inliggende natuurlijke genegenheden niet weg, en roeit die niet uit. Een Heelmeester neemt niet het leven en gevoel weg, maar alleen de verrotting en verdorven vochten, die vijanden van 't leven en gevoel zijn. Genade borduurt de zondeloze natuur, maar stoot ze niet de deur uit. Geef uw begeerlijkheden aan Christus, Die alles nieuw maakt, en Hij zal ze u in vernieuwde liefde weder geven. Stel uw bezwijking in Zijn handen en Hij zal het tot een heilige vrees maken. Christus' smeltoven drijft alleen de weigering en droesem van onze genegenheden uit. Het vuur in Petrus *de visser* werd gemaakt tot heilige ijver in Petrus *de apostel*. Niemand wordt erger als hij door de handen van deze nieuwe Geneesmeester gaat, die koper tot goud maakt. Niets liever zou ik wensen, dan dat Christus een oud hart door een nieuw wilde neerwerpen. Want Christus geeft een macht om natuur met genade te vergulden. Genade veranderde Job niet in een stuk ijzer, dat hij niet kon wenen of weemoedig zijn. Het was geen bewijs van geen genade toen hij zei, Job 16:16: *Mijn aangezicht is gans bemodderd van wenen*. De mens Christus, de uitverkoren Bloem, en kostelijke Parel der zondeloze natuur weende, Joh 12:35. Luk. 19:42. En vreesde, Luk. 22:44, Heb. 5:7.

2^e voorstel. Genade neemt alleen het schuim, en de buitensporigheden van onze genegenheden weg.

- Eerste. Genade is een regelmatig ding en gaat gelijk de sterren, in een heel andere koers dan die van de wereld. Zij gaat niet zoals onze natuur om haar eigen waarde en leven te boeken, maar onderwerpt zich aan God. *Zijt toornig, maar zondig niet*, heeft plaats in alles. Vrees, maar zondigt niet. Bemin schepselen, maar zondigt niet. Bedroeft u over de ellendigen, maar zondigt niet. Genade is een rechte lijn die zowel zichzelf als alle kromme lijn afmeet. En daarom is door Gods genade, het Evangelie, een lerend Leidsman, Tit. 2:11, 12. *Gods genade onderwijst ons dat wij de goddeloosheid verzaken*.

- Ten tweede. Genade is een uitmuntend beschutting tussen de ziel en brandende hitte der genegenheden; een sterke bank en dijk om de hoge wateren van begeerten in de ziel af te keren. Wanneer de hartstochten zonder verlof van Gods genade ten top stijgen, dan zal David, een man naar Gods hart, die Nabal en al wat Hij heeft gans uitroeien. En de discipelen zullen door weigering van een nachtherberg in Samaria, niet minder begeren dan steden en sterkten uitgebrand, en Samaria gelijk Sodom verdelgt te zien. Alsof Christus om vuur en zwaard tegen mannen, vrouwen en zuigelingen op te wekken, in de wereld gekomen was. Maar wanneer de genegenheden en hartstochten op de schepselen zien, dan doet Gods genade hen zacht op trage wielen voortgaan, en besnoeit dan alle dartele en vleselijke takken; een zoete vrucht van Gods genade, 1 Kor. 7:29, 30. *Maar dit zeg ik, broeders, dat de tijd voorts kort is, op dat ook die vrouwen hebben zouden zijn als niet hebbende; en die wenen als niet wenende, en die blijde zijn als niet blijde zijnde, en die niet kopen als niet bezittende.* In deze afsterving lacht men, maar niet met vreugde, gelijk Salomo in zijn boetedagen, Pred. 2:2. *Tot het lachen zeide ik, gij zijt onzinnig en tot de vreugde, wat maakt gij?*

3^e voorstel. Verscheiden gebreken zijn in de vrees van de discipelen.

- Eerst. Hun vrees is meer dan genoeg; zij spreken of de zee beide Christus en hen, eer Christus-mens wakker werd, verdrinken kon. Hier vandaan komt hun haast: *Meester, Meester; en hun klacht, bekommert het u niet?* enz. Onze hartstochten lopen, in groot gevaar, vrij rond; niet alleen door 't licht van geloof, maar zelfs éér hen de reden gebiedt op te staan. Naar de mate van onze ongedode lusten, is de opwelling van onze driften die, wanneer ze niet door genade binnen de perken gehouden worden, zijn als sommige grote zeeën die hoge getijden hebben.
- Ten tweede veel ongeloof is in deze vrees. Daarom zei Christus tot hen: *Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen?* En gelijk Markus meldt: *hoe hebt gij geen geloof?* En Lukas, *waar is uw geloof?* Dat is, zij hadden weinig of geen kracht van het geloof bij deze vrees, zijnde met veel twijfel gemengd. En gelijk Christus hier niet alleen ontkent dat ze geen geloof hadden, bestraft Hij hun ongeloof. Ongeloof verdooft niet weinig ons begrip, zodat ons dood en verdrinking met verschrikkelijker en vervaarlijker gelaat aanzien. Hoe meer van de zon in een zonsverduistering bedekt is, hoe groter de duisterheid is. Ongeloof is een donkere zwarte sluier over onze ogen, zodat wij niet zien wat de Almachtigheid doen kan, en hoe die Gods getrouwheid, om Zijn beloften goed te maken, bijstaat. Als onze verdorven driften ten top zijn gerezen, zijn het grote vijanden van rechtmatig oordeel.
- Ten derde, deze vrees doet hen de oorzaak van hun verdrukking misduiden en de lasten van hun gevaar leggen op Christus' slaap, vergetelheid en zorgeloosheid tegenover Zijn discipelen. *Bekommert het U niet? Wij vergaan, en Gij slaapt,* zeggen zij. Indien ergens, zo is hier de spreuk waarachtig: *gelukkig is hij, die de oorzaak der dingen weet.* Menigmaal worden wij van God in 't donker geslagen.

Om dit onszelf toe te passen. Van veel belang is het te weten de oorzaken van de tegenwoordige oorlog in deze landen.

Vele zeggen, dat het is omdat alleman niet toegelaten is te leven in de godsdienst die hem goeddunkt. Maar dit is een zonde van alleman, die doen wat hen behaagt, terwijl er geen erfheer is, die iemand om enige zaken straft, Richt. 18:28; 21:25. Het niet toestaan van godsdienstvrijheid tegendeel kan dan geen oorzaak zijn van zo'n groot oordeel.

Anderen zeggen dat weerspanning tegen de Koning de oorzaak is. Maar veeleer is het verzuim van tijdige opstand om de Heere en Zijn verdrukten, tegen die geweldigen, te helpen een oorzaak. En verder het toelaten van de altaar- en beeldendienst, afgoderij, Paapse en Arminiaanse leer, de artikelen van de vergadering te Perth zonder berouw in ons Rijk opgevolgd, de onkunde van Gods volks, verlies door gebrek van wetenschap, ook onder 't Prelaatschap; en het niet bouwen van Gods Huis in deze landen, en het afvallen van velen, nadat Gods verbond beëdigd werd, alsof er geen vasten vereist werd door al onze landen, om met God te handelen en alzo de ware oorzaken der zware oordelen, waar onder wij zuchten en vele duizenden gesneuveld zijn, uit te vinden. Of er onder enig Prins of Keizer een geschiedenis is, die bij de bloedstorting van deze weinig jaren kan vergeleken worden, betwijfel ik. Toen Job van God bezocht werd, *wenste hij te weten waarom God met hem twistte*. Onder onbekende plagen, onbewust van de oorzaken van Gods oordelen vermoord te liggen, is een droevige zaak. Zo lijden wij blinde kruizen, gelijk een os die 't juk draagt, geen kennis van de kunst van de landbouwers heeft; of zoals het paard in de krijg wordt gedood, dat echter onwetend in staatkunde is. Wij zijn gelijk iemand die bij donkere nacht door een geest of spook geslagen is, die niet zien kan vanwaar de slag komt. Goed was het, indien wij onderzochten en vroegen gelijk de profeet Jes. 42:24: *Wie heeft Jakob tot een plundering overgegeven en Israël de rovers?* Waarom is ons dit alles overkomen? Waarom twist de Heere met ons? O, maak ons onze ongerechtigheid bekend. Menigmaal maakt de roede een leugenachtig uitleg van God en beschuldigt Christus in onze verlatingen. O, zegt men, *Christus is ondankbaar, onachtzaam en heeft mij verlaten*. Eerder kunnen wij onder verdrukking een gebrek in Christus dan in onszelf uitvinden en redeneren menigmaal uit hetgeen de oorzaak van de zaak niet is. Christus schijnt ons onbarmhartig, slaperig en zorgeloos.

- Eerst, als wij begrijpen willen de vrucht van Gods wraak en gramschap. Begrip naar eigen inzicht maakt verdrukking levendig en werpt vele onsen van gramschap in onze beker, die er nooit geweest zijn, omdat ons geweten tegen ons ingeeft, leugenachtige libellen en onrechtvaardige klachten. *Zoals, u bent niet in Christus, noch bekeerd, noch vrijgesproken of een gerechtvaardigd zondaar*. Wij werpen eerst de leugenachtige beschuldiging op Christus. *O, Christus heeft vergeten barmhartig te zijn*. Wij zijn in ons ergste lijden, wanneer onze zonde en eigen begrip samenspannen. Het maakt Christus tot een valse spiegel.
- Ten tweede. Christus kan in de tijd van grote beproeving slapen. Als Hij weg is en genade geen dadelijke invloed in onze ziel heeft, dan kwijnen en sterven wij. De drijfleden van 't uurwerk afgelicht zijnde, is er in 't geheel geen beweging en de raderen verroesten. Indien wij veronderstelden dat de Schepper der natuur Zijn invloed ophield, alle natuurlijke werkingen zouden stilstaan. Er zou geen beweging in de zon zijn; die zou noch opstaan, noch ondergaan. De regen zou niet vallen, de wind niet waaien. Levendige dingen zouden zich niet verplaatsen, dieren niet wandelen vogels niet vliegen, vissen niet zwemmen, bomen; bloemen en kruiden niet groeien. Hij doet alles voortbestaan en geeft door Zijn onmiddellijke invloed de olie aan al de raderen en die draait en omdrijft, zonder welk zij geen gang zouden hebben. Zodra de invloed van Christus, zijnde de eerste Beweger in de kring der genade, ophoudt, al onze raderen moeten bij gebrek aan olie roesten en stil staan. Paulus kan Jezus niet *Heere* noemen. De bruid loopt niet, omdat de bruidegom niet trekken wil, Hoogl. 1. David sterft en lijdt honderd doden, omdat God zijn aangezicht bergt. Hizkia bezwijkt, dewijl God bewolkt is. Heman legt neer onder de doden in 't graf, omdat Christus, zijn leven, niet werkt. Zo staat Christus hier, in de

tijd van benauwdheid, achter de berg en de arme discipelen bezwijken, sterven doden en zijn allen vervaard in het onweer, omdat God schijnt te slapen; ja alsof Hij dood was. Rechtzinnige en gezonde gevoelens van Christus in ons zijn geen stilliggende hebbelijkheden, maar daden. Ze zijn in ons als de bliksem in de lucht, wanneer de natuur dadelijk meewerkt; of als vuur in een vuursteen, die niet dan met geweld er wordt uitgeslagen. Ongesteldheden en koortsen van het geloof nemen de smaak weg en de honing uit Christus. Een vader is geen vader naar het gevoel van het kind als het ijlt in de koorts.

- Ten derde. Wanneer groot gevaar nabij, het leger geslagen en de vijand in de poorten is, dan is onze dapperheid zo ver te zoeken als ooit die van de apostelen. *O, dan zijn wij verloren! Dit is onze dood; nu is de zaak verloren, Christus is begraven en kan niet weer opstaan.* Jes. 7:2: *Als men het huis Davids boodschapte, zeggende, de Syriërs rusten op Efraïm, zo bewoog hem zijn hart, gelijk de bomen des wouds bewogen worden.* Het woord *bewogen worden*, is van plaats tot plaats te gaan, en wordt de landloper Kaïn toegeschreven, Gen. 4:12. Omdat het schepsel het lichaam kan doden, vrezen wij het te veel, maar de Heere van hemel en aarde, ofschoon Hij heerschappij beide over ziel en lichaam heeft, te weinig. Gedenk hoe God in grote mate vergeten wordt, wanneer men het schepsel in Gods plaats vreest, Jes. 51:12. *Ik, Ik ben het, die u troost; wie zijt gij dat gij vreest voor de mens, die sterven zal en voor een mensenkind, die hij hooi worden zal?* Is de mens te vrezen zo'n grote zonde? Ja! Geen minder gewicht hebben de woorden van het volgend vers 13: *En vergeet de Heere Die u gemaakt heeft, Die de hemelen heeft uitgebreid en de aarde gegrond heeft?* Een ongelovig volk heeft van zichzelf vrees die Gods volk niet volgen moet, Jes. 8:12: *Vreest gijlieden hun vrees niet, en verschrikt niet, vers 13: De Heere der heirscharen, Die zult gij heiligen en Hij zij uw vrees.*

Matth. 8:28: *En Hij zei tot hen, wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen?*

Luk. 8:25: *En Hij zeide tot hen, waar is uw geloof?*

Het geloof is hetgeen dat Christus eerst zoekt, en eerst mist in iemand. *Waar is uw geloof?* Door vergelijking van de Evangelisten met elkaar is een klein geloof, geloof; maar een geloof dat zo groot niet is, als in 't groot onweer vereist wordt, is geen geloof. Hieruit hebben wij enkele kenmerken van een klein geloof.

1. Besluit. Een klein geloof ten opzichte van de aard van het geloof is geloof. Gelijk Christus, Markus 8, niet zegt, dat ze geen geloof hebben, maar hen berispt vanwege hun klein geloof. Zoals het minste sprankje vuur zowel vuur is als het vuur van alle turf en brandhout van de wereld. En zoals het vierde deel van een druppel dauw zowel water is, als de gehele hoofdstof daarvan. Zo is het ook met de minste mate van zaligmakend geloof.

Er zijn drie andere daden van vrije genade die van dezelfde aard zijn.

- Eerst. *Gods vrije liefde van verkiezing tot de heerlijkheid* kan noch half, noch gedeeld worden. De minste der uitverkorenen is niet minder dan Abraham of Mozes - een gekozen raadsheer - in het Boek des Levens aangetekend.
- Ten tweede. *Alle heiligen zijn even gelijk vrij gekocht en getrouwd aan Christus.* Geen groter losgeld van Christus' bloed is gegeven voor Job, David, de apostelen, en anderen, dan voor u, o, minste der heiligen!
- Ten derde. *Allemaal zijn ze eveneens zalig gemaakt en gekroond tot Koningen.* Van de trappen der genade en glorie spreek ik nu niet.

2. Besluit. Geloof en flauwhartigheid kan samen, op een en zelfden tijd bestaan, gelijk nacht en dag in de schemering één zijn. Zo sprak de arme man, Mark. 9:24: *Ik geloof; - dat is geloof - Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp*; dat is flauwhartigheid. David zegt, Ps. 31:23: *Ik zeide in mijn haasten, ik ben afgesneden voor Uw ogen*. Hier is grote zwakheid; *dan nog hoorde Gij de stem van mijn smekingen als ik tot U riep*; hier moet veel geloof zijn, wanneer zijn gebeden werden verhoord. Zo ook Jona, hfdst. 2 vers 4: *Ik zeide, ik ben uitgestoten van voor Uw ogen*; dit was zondige kleinmoedigheid; *nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen*; dit is geloof. En Jeremia, hfdst. 20:7: *O Heere, Gij hebt mij overreed, en ik ben overreed geworden. Gij zijt mij te sterk geweest, en hebt overmocht, ik ben de gehele dag tot een belaching, en ieder van hen bespot mij*. Niet weinig bezweek hij, wanneer hij zodanig van God tot God sprak; maar in vers 11 klimt hij weer de berg op. *Maar de Heere is met mij als een verschrikkelijk Held, daarom zullen mijn vervolgers struikelen, en niets vermogen*. Een worstelend geloof strijdende tegen twijfelingen en bezwijking, is een bewijs van een krachtig leven van Christus; zwakheid bewijst hier sterkte, dodigheid toont het leven en kleinmoedigheid geloof. Wij hebben een kwaad gevoel van onze eigen staat, echter zonder oorzaak. De reden is, omdat tot de kennis van onze geloofswerken, reflexie nodig is, namelijk Gods licht, schijnend op onze werken. Dit wederkerend licht op onze eigen geloofsdaden is moeilijker en vereist meer geestelijk licht dan onze uitgaande geloofsdaden, die regelrecht tot Christus gaan. Het licht moet over onze zaligmakende genaden schijnen, zullen wij de overhand krijgen over onze twijfel en ongelooft. Het is nog gemakkelijker voor een teer geweten om ongelooft te zien, dan de waarheid van ons geloof. Het is hiermee als een slapend mens, die niet weet en voelt dat hij gezond is, terwijl een slapend mens wel pijn van ziekte en gezwollen kan voelen en vanwege pijn wakker worden. Zodat ik erken, dat er om niet te bezwijken, of om ons geloof geestelijkerwijs recht te kennen, invloed van zaligmakende genade nodig is, waarin onderscheiden trappen zijn.

3. Besluit. Die een groot geloof hebben in hebbelijkheid, [aanwezigheid] kunnen een klein geloof hebben in dadelijkheid [in oefening]. De discipelen die alles verlieten en Christus volgden, moesten een grote maat van het geloof van betrouwen en aanhankelijkheid hebben. Al onze boezemvrienden om Christus' wil te verzaken, is een groot geloof. Hoewel hun geloof ten opzichte van licht, of van kennis zwak was, omdat zij Christus' dood en verrijzenis, de voornaamste voorwerpen des geloofs, niet kenden, Matth. 16:21, 22, 23; Joh. 20:9. En hier in de tegenwoordige daad is hun geloof zwak geweest. De reden van een zwak geloof ten opzichte van geloofsdaden in sommige bijzondere moeiten van een krachtige verzoeking zijn:

- Eerst. Omdat 't geloof iets en de beoefening van het geloof wat anders. Het geloof als een gave is onderscheiden van het geloven als een daad. Anders zouden de wedergeborenen van de eerste ogenblikken hunner wedergeboorte tot hun sterfdag, altoos geloofsdaden oefenen, hetwelk tegen de Schrift en alle ervarenheid strijdig is. Evenwel, de hebbelijkheid van 't geloof en Gods zaad blijft in hen; zelfs wanneer zij zondigen verliezen zij het niet, Joh. 3:9. 1 Joh. 2:27-29, Joh. 4:14, Jer. 32:40, 41. Jes. 59:21. Wij zijn geen heren, hebbende door vrije wil heerschappij over de hebbelijkheid van ons geloof, om het als 't ons belijft daadwerkelijk te maken. Want, dan behoeven diegenen, die de hebbelijkheid hebben, niet te bidden om dadelijke invloed van Gods genade, *om in hen het willen en werken te werken*. Nu, dit is strijdig met vele Schriftuurplaatsen, als Hoogl. 1:4, Ps. 25:5, Ps. 86:11, Ps. 119:18, 36, 37, 66, 68, 80. Onze vrije wil is, ten allerbeste maar een wapendrager en dienaar van genade. Genade, hetzij hebbelijke of dadelijke, is Gods koninklijk

voorrecht en een van de opperste en volkomen bloemen van Zijn Kroon. Wij zijn wel meesters van onze eigen zonden; willens kunnen wij goddeloos zijn en vallen als wij willen; maar zijn geen meesters van ons weder opstaan. Als wij willen kunnen wij bezwijken, maar wij kunnen alleen geloven als Christus en Zijn zaligmakende genade ons beademt; en noch vroeger, noch later, noch sterker, noch slapper dan Gods, vrije genade ons bekwaam maakt. Want indien wij, eer ons de genade aanblaast konden geloven, zouden wij de genade vóórkomen en dan zouden wij 't gans onszelf toepassen. Als het zo was zou het geen voorkomende genade, maar voorkomende natuur, voorkomende vrije wil zijn.

- Ten tweede. Indien de trappen der genade van daadwerkelijk geloof in onze macht was, deed Paulus niet wel als hij zijn overvloedige arbeid aan Gods genade en niet zichzelf toeschreef: *Ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen, doch niet ik, maar de genade Gods die met mij is*, zegt hij, 1 Kor. 15:10.
- Ten derde. Ons geloof wordt menigmaal geleid door het gevoel van schijnbaarheid en tweede oorzaken, en dat is een zeer slechte regel. Geloof en gevoelens kan als volgt vergeleken worden. *Het geloof* is evenals een perfect uurwerk of wekker, die ons, wanneer zon, maan, noch sterren niet aanwijzen wat tijd van de nacht het is, nauwkeurig de uren bij donker te kennen geven. Zo kon Job, hfdst. 19:25, 26, wanneer hij geen sterlicht van schijnbaarheid om hem te leiden had, in geloof het uur aanwijzen en zeggen: *Ik weet mijn Verlosser leeft en Hij zal ten laatste over het stof opstaan, dan zal ik uit mijn vlees God aanschouwen*, enz. Maar gevoel is niet gelijk het nachtuurwerk, maar als de zonnwijzer, die de uren niet bij nacht, noch bij dag, indien de zon bewolkt is, kan te kennen geven. 't Gevoel moet een heldere dag en zonneshijn hebben en kan niets voor Christus doen op betrouwen. Dit is een grote ondankbaarheid in ons gevoel, want geloof en niet gevoel houdt de onderlinge betrekking vast in zo'n betrekking als tussen man en vrouw is. Zo spreekt de Heere, Jes. 54:4: *Vrees niet!* Dat is geloof; maar op welke grond? Op de grond van trouw geloof, vers 5: *Want uw Maker is uw man*. Zo wordt het geloof door een huwelijkswoord uitgedrukt, Rom. 7:4: *Wij zijn vrij van de wet, opdat gij aan een ander Minnaar getrouwd zoudt worden*.

4^e besluit. Soms geloven wij aan Christus met een krachtig geloof en dan kunnen wij beide Christus en onze eigen staat kennen, indien het licht van de Geest samenspannt om de beloften aan onze geestelijke zinnen zichtbaar te maken. Wij zien ze niet alleen als wáár, maar ook als goed en liefelijk. Evenals wij de kleuren zien en die beschouwen als kleur en als behaaglijk en welgevallig. Zo kan een mens een groot deel goud zien dat een ander toekomt; hij ziet het als van zo'n glans zoals het zich voor 't oog toont. Maar omdat het niet het zijne is, noch hoop heeft dat het zijn eigendom kan worden, ziet hij 't mogelijk met spijt aan. Maar indien 't hem gegeven wordt, hij zou het als goed en aangenaam zien. Nu, de grond van een zwak geloof, is een zwak bewijs van ons aandeel in Christus. Weinig en zwakke bewijzen baart zwakke werking van geloof. Weliswaar dat er soms, weinig bewijs van kennis is, waar sterke aankleving en krachtig geloof is, zoals sommige ongeletterde bloedgetuigen weinig in de Schriftuur ervaren waren, maar met grote vastheid en sterkte van geloof gestorven zijn. Doch daar is een tweevoudig bewijs, één letterlijk, een ander geestelijk. Onmogelijk is het dat er een sterk geloof kan zijn, en er geen krachtig geestelijk bewijs is, gelijkmatig met hetzelfde om het te begeleiden. Want geloof wandelt niet zonder ogen. Daarom moet zwakheid van ons getuigenis omtrent ons aandeel in Christus (gelijk hier de Apostelen niet anders zien dan dat Christus hen verlaten heeft en niet bekommerd is dat ze vergaan) een zwak geloof voortbrengen.

Wederom, het geloof komt niet alleen van het woord en zedelijke overreding van de Heilige Geest, van heilige reden gebruik makend; maar soms ook van een louter geestelijke ingeving. Bijvoorbeeld, wanneer geen reden gevoerd wordt; inzonderheid, wanneer wij eerst geloven en niet anders hebben dan een enkel bevel om te geloven, zonder te weten of ons de belofte en de Zaligmaker toekomt. Het is als met een kind dat geen gebruik van reden heeft maar door ingeving of aandrang op de moeder of zoogster om melk steunt, zonder belofte of ervaring ervan. Of, als met de kuikens onder de bedekking van de vleugels van de hen en als lammeren om voedsel van een ooi, uit enkel natuurlijke aandrang, steunen en vertrouwen. Evenzo schijnt, als wij opnieuw herboren zijn, de eerste daad van vertrouwelijke aankleving, uit de nieuwe natuur en aandrang van genade te zijn. Zoals het kind in onverwachts gevaar, zonder reden of belofte van zijn vaders hulp, tot zijn vader loopt; en konijntjes in benauwdheid tot hun hollen. Zo kan een zwakke aandrang of ingeving van genade zwakke daden telen, de belofte langzamerhand vergeten en de verzekering dat Christus mij voor de grondlegging der wereld liefhad heeft, niet met al worden. Nochtans kan een gelovige door aandrang, zonder nadere kennis en bewijs, in Christus rusten en op Hem betrouwen. Zoals door een heimelijke neiging van de natuur de een de ander, - zonder te weten waarom - kan liefhebben en daardoor ook in een ander betrouwen. Zo worden sommigen, zonder Christus goed te kennen, met Christus' liefde ontstoken, gelijk de harten van de discipelen op de weg naar Emmaüs in liefde tot God brandde, zonder dat ze wisten dat Christus de derde Man was, Die hen op de weg onderhield.

5. Besluit. De voornaamste oorzaak, zoals van alle zonden uit zwakheid, dus ook van een zwak en onvast geloof, is niet zozeer uit gebrek van wil maar uit gebrek van macht; en eerder uit gemis van genade en groter maat van de Geest des geloofs, dan uit boosheid en kwaadwilligheid. Ik ontken niet dat de verdorvenheid van de boze natuur invloed heeft in de zonden van zwakheid en zwak geloof, gelijk in alle zonden (iets van moeders zaad moet altijd in het kind zijn) maar ik spreek bij gelijkenis en ten opzichte van de aard van de zonde. Daarom, hoewel zonden uit zwakheid en zwak geloof geen vrij vergeeflijke zonden zijn, gelijk de Rooms en ijdel leren, zijn zij nochtans zonden van minder mate. Want er is minder dadelijkheid en meerder lijdelijkheid in en bijgevolg minder wil en meer tegenstand en afkeer is in deze, dan in heersende zonden. Alle zonden uit zwakheid hebben maar de helft van de wil, en soms niet anders dan een gedrongen toelating. Gelijk in Gods kinderen wel eerste bewegingen van begeerlijkheid en sommige zondige dwalingen en verkeerde opvattingen tegen de waarheid zijn, daar nochtans het vernieuwde deel strijdt tegen het vlees en de zijde van Christus kiest. Indien de wil tot zondigen uit zwakheid meestemt, het is maar de een helft van de wil, de andere helft achter zich slepend, zoals de beweging van een worm is, waarin het voorste deel, met het meeste leven en kracht, het achterste achter zich sleept.

6^e besluit. Doch ik kom nu tot onderzoek van de aard van een zwak of klein geloof en van andere zonde uit zwakheid. Paulus zegt van zichzelf, Rom. 7:14: *Ik ben vleselijk verkocht onder de zonde*. Hij gebruikt de lijdende zin, van een slaaf die op de markt gebracht wordt, om er geld van te maken; zodat man of vrouw een lijder is. Maar Achab had een ander merkteken. Elia zei tot hem, 1 Kon. 21:20: *Gij hebt uzélf verkocht om te doen wat kwaad was in des Heeren ogen*.

Die verkocht is - als Paulus - is niet zijn eigen rechter, noch zijn eigen man, inderdaad heerst het vlees over hem, terwijl de vernieuwde wil het tegendeel zegt. Het plegen van zonde en ongeloof in de heiligen, is gelijk een zaak die voor het gerechtshof vurig en warm bepleit wordt, welks uitslag aan één stem hangt. Of het is gelijk aan 't wegen van

dingen in de weegschaal; een weinigje helt de evenaar over. Waar slechts één grein zaligmakende genade is, daar kan het werk door deze strijd gekend worden. Indien het vlees echter door overhaling meewerkt, gaat het verkeerd.

Maar in de goddelozen, waar geen overhaling van zaligmakende genade of een goed beginsel is, daar is de zonde niet uit zwakheid. Indien de reden in de consciëntie enige roepende zonde tegenspreekt, heeft Christus nog geen stem in 't hof van 't geweten. Dat is iets van God de Schepper, en niet van Christus, niet uit een zaligmakend beginsel, of Gods recht en eer. Zo is het geen stem in 't hof van Christus, maar van de natuur, of omdat de zonde strijdt tegen andere doeleinden. Paulus heeft een ander woord, Rom. 7:23: *Ik zie een andere wet in mijn leden, welke mij gevangen neemt onder de wet der zonde.* Het woord betekent met de spits van de speer, punt van de degen, of enig bloedig wapen gevangen genomen te worden. Zo komt het in Lukas 21:24 ook voor: *Zij zullen vallen door de scherpte des zwaards en gevangelijk weggevoerd worden onder alle volken.* Hetzelfde staat in Rom. 16:7. *Groet Andromcium en Junian mijn maagden en mijn medegevangenen.* Nu zijn in een gevangene twee dingen die de aard van zwakheden, en zo van een zwak geloof in de heiligen, uitdrukken.

- Eerst, eer de gevangene in de oorlog gevangen is biedt hij tegenweer en bloedstorting en daarom wordt hem bij verdrag het leven vrijgegeven.
- Ten tweede, het is een groter macht die hem overwint en zo wordt hij tegen zijn wil en alleen bij gebrek van kracht om te strijden, gevangen genomen. Zo zouden diegenen, die uit onstandvastigheid vallen of uit zwakheid zondigen, indien zij meer sterkte van genade hadden, zich niet overgeven en daarom bieden zij tegenstand en nemen geen kwartier voor 't vlees zonder zwaardslag. En de geest geeft geen toestemming tot 't kwaad dat hij doet. Zie Rom. 7:15: *Want hetgeen ik doe dat ken ik niet, want hetgeen ik wil dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat dat doe ik.*

Zo is de gelovige als een ziek man die de berg op gaat, wiens wil en wens om op de top te klauteren vaardiger dan zijn benen. De minste aanklacht der consciëntie, die op deze zonden uit zwakheid aandringt, is gebroken, geschud en gedeeld. Het is geen vrijwillige toestemming en gehoorzaamheid die een gevangene aan zijn bewakers geeft. Daarom wordt onder deze zonden gezucht, gelijk Paulus doet, Rom. 7:24: *Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?* Hier is de arme man met zodanig een lichaam van zonden belast, dat zijn bepaalde begeerten kracht nemen uit de sterke wanden van de gevangenis. Zodat hij (gelijk de vogel, die, om in de lucht te mogen zingen, het verbreken van zijn houten kooi wenst) graag in de hemel wil zijn, daar hij niet meer zal zondigen.

Jesaja gebruikt een ander woord, hfdst. 42:3: *Christus zal het gekrookte riet niet breken.* Het woord *gekrookt* betekent half breken, zoals Gen. 25:22. De kinderen stieten zich tezamen in de baarmoeder, maar doden elkaar niet. Een rokende vlaswiek gaat in de lamp uit, tenzij ze met meerder olie voorzien wordt. Het woord *rokend* betekent de schemerige ogen van oude mensen, Gen. 27:4, Job 17:7. Zo kan hieruit een zwak gelovige en flauw geloofslicht gekend worden.

Gebruik 1

Indien dan Christus zulk geloof in een belijder mist, tracht dan eerst te geloven, inzonderheid in storm en onweer. Nu woedt de zee en buldert de wind en God is als nog niet ontwaakt tot onze verlossing. Geloof het, het geloof strijkt voor dood of hel het zeil niet, Rom. 8:37. Het geloof kan een doorgang tussen hel en hemel maken; want Jona riep uit de buik van de hel. Dit behoorde onze vijanden te doen vluchten, gelijk vanouds, Hebr. 11:34. De genade is niet zwak, oud en grijs geworden. Het geloof heeft

bonken en sterkten om, gelijk voor deze, de booswichten te overweldigen. Die in dit onweer, kromme wegen van onrechtvaardige vrede zonder waarheid zoeken, steunen op God niet. In algemene ellenden zijn wij zóver van geloof, dat wij menen dat ons God vergeten heeft. Zoals het volk, Ezech. 33:10 zegt: *Omdat onze overtredingen en onze zonden op ons zijn en wij in dezelve versmachten, hoe zouden wij dan leven?* Wij zien op het water dat over onze ziel vloeit en kunnen niet de grond zien, dus ontzinkt onze hoop. Maar geloof zou al onze stormen doen uitstaan en alle schipbreukelingen te land voeren. Het was eerder ongeloof dan zee en wind dat de kerk scheen te zullen verdrinken, want ongeloof beschuldigt Christus van zwakheid en slaperigheid en berooft Hem van de eer Zijner waarheid. Glorie is de opperste bloem van de Kroon en het Koninklijk voorrecht van Christus, maar ongeloof verandert Christus in een slapend Mens. Zo moet dan hier een meerder en hoger verraad tegen Christus' Koninklijke ere zijn dan in alle andere zonden. Uit ongeloof is voortgekomen de klacht in Jer. 14:8, 9: *Waarom zoudt Gij zijn als een vreemdeling in het land? En als een reiziger, die slechts inkeert om te vernachten? Waarom zoudt gij zijn als een versaagd man? als een held die niet kan verlossen?* Al zo goed had de kerk gezegd: waarom zijt Gij veranderd in geen God? Want een God die niet verlossen kan is geen God. Zo neemt ongeloof de Kroon en stoot God van de troon af.

Gebruik 2

Zolang wij niet wegens zonde verootmoedigd zijn en onszelf niet van onze boze wegen afwenden, mist Christus terecht geloof in ons en zegt, dat Hij geen geloof in 't land ziet. God zal, indien Hij ons verlost éér wij ons tot Hem keren, Zijn bestelling nevens Zijn kerk veranderen, en doen hetgeen Hij tevoren niet gedaan heeft. Maar God kan Zijn vaten niet uit het vuur nemen, eer Hij het tin en schuim heeft uitgezuiverd. Zal Hij Zijn roede in 't vuur werpen eer Hij Zijn werk op de berg Sion volbracht heeft? Gods doel met Zijn vuur in Sion en Zijn oven in Jeruzalem is voornamelijk gelijk Hij zegt Ezech. 7:16: *Haar ontkomenen zullen wel ontkomen, maar zij zullen op de bergen zijn, zij allen zullen zijn gelijk de duiven der dalen, kermende, een ieder om zijn ongerechtigheid.* Konden wij ons bekeren, en des Heeren huis bouwen, onze vijanden zouden vallen en onze vrede zijn als een rivier en onze gerechtigheid als de golven der zee. Jes. 48:18. Vrede kunnen wij hebben zonder bekering tot God, doch geen vrede gelijk een overstromende rivier, maar als een opgedroogde modderpoel, zo schaars dat ze als de dauw verdwijnen zal.

Gebruik 3

Beschuldigt door ongeloof Christus niet van onbeleefdheid in droevige dagen. Het geloof denkt geen kwaad van Hem. Indien Christus Zijn aangezicht bedekt, beschuldigt uzelf en uw ongeloof. Het geloof heeft ogen om Christus bij nacht als bij dag te zien. De ogen van het geloof dringen door Christus' masker, door de sluier of wolk die Zijn aangezicht bedekt. Barmhartigheid en liefde ligt op de bodem van verdrukkingen.

Gebruik 4

De zwakken moeten Christus in zichzelf, noch in anderen minachten. Het geloof maakt geen hartscheiding bij gelovigen. De vervreemding van iemand in wie iets van Christus is, komt uit het vlees voort en strijdt tegen het geloof.

Mark. 4:39 *En Hij opgewekt zijnde bestrafte de wind, en zeide tot de zee: zwijg, wees stil.*

De zee kan niet als de redelijke schepselen bestraft worden. Maar er is een bestraffing van almacht, die niet woordelijk, maar met daden is. Het Hebreeuwse woord '*bestrafpen*'

betekent scherp met woorden te bestraffen. In een andere werkwoordverbuiging betekent het *te verderven*, Mal. 3:2: *Zie, ik zal u het zaad verderven*. Jes. 54: 9: *Ik heb gezworen dat Ik niet meer op u toornen noch u schelden zal*. Het is ook de vijanden in hun boze wegen te hinderen, Zach. 2:3: *De Heere schelde u, satan*. Mal. 3:11: *Ik zal om uwentwil de opeter schelden*. Ps. 68:31: *Scheld het wild gedierte des riets*. En wanneer het op onredelijke schepselen wordt toegepast, dan is het door almacht hen te beletten ons te beschadigen en hun werkingen te stutten, Ps. 106:9: *En Hij schold de Schelfzee*. In het Grieks: Luk. 4:39: *Jezus bestrafte de koorts*. Het toont de daden van almacht in Christus. Zijn daad is het maken van onmiddellijk mooi en stil weer, uit een tegenovergesteld, guur, woest en winderig weer.

A. God heeft sommige werkstukken waarin zoveel leesbare en blijkbare almogendheid is ingeprent, dat het werk zichzelf, zonder leraar, alleen aan God toeigent. Zoals Job zegt, 26:7: *Hij breidt het Noorden uit over het woeste en hangt de aarde aan een niet*. De aarde is het zwaarwichtigste van enig zichtbaar schepsel dat God gemaakt heeft en vereist enige vaste steunplaatsen. Maar Gods almachtigheid doet ze hangen aan een niet, behalve de lucht rondom dezelve. Nu, terwijl de lucht een zó zwak en buigzame hoofdstof is, zou de zwaarwegende aarde onmogelijk duizenden jaren op de ijle en vloeiende lucht gerust kunnen hebben, zo niet de almacht dit gedaan had. Want de lucht in zichzelf is geheel ongeschikt om de kloot der aarde te dragen. Job. 38:5, 6: *Wie heeft haar maten gezet? want gij weet het; of wie heeft over haar een richtsnoer getrokken? Waarop zijn haar grondvesten neergezet? Of wie heeft haar hoeksteen gelegd?* Hier zijn drie vragen, die van zeer weinigen kunnen beantwoord worden.

- Eerst. De omtrek van haar kring of kloot nauwkeurig af te meten en de maat over haar middelpunt en geheel lichaam te leggen, is een groot werk.
- Ten tweede. De hoeksteen der wereld te kunnen leggen.
- Ten derde. Hoe dit groot gewicht kan ondersteund en gedragen worden, is meer dan wij zeggen kunnen en niet minder wonderlijk, Ps. 104:2: *Hij rekt de hemel uit als een gordijn*. Hoe groot moet die macht zijn, waardoor alle volkeren der aarde, de hoofdstoffen en schepselen in 't water en op 't land met een breed gesmolten blauw-wit web van kristal, van het Oosten tot het Westen, over heel de wereld, meer dan vijf duizend jaren, zonder enig slijtgat, zijn bedekt en overspreid geweest?

De zee is een vluchtig en geweldig groot lichaam, waar is een vat dat haar omvatten kan? Hoe wordt zij, wanneer ze opzwellt en met geweldige wind woedt, van 't overstromen der aarde afgehouden? Deze twee dingen weet God teweeg te brengen.

- Eerst. Job 38:8, 11: *Wie heeft de zee met deuren toegesloten, toen ze uitbrak en uit de baarmoeder voortkwam? De Heere zeide tot hiertoe zult gij komen, en niet verder, en hier zal Hij zich stellen tegen de hoogmoed Uwer golven*. God heeft de zee met een ijzeren deur afgeschut en haar een akte en wet van almacht onderworpen, dat ze de aarde niet verslinden of overvloeien zal, Jer. 5:22: *Hij heeft der zee het zand tot een paal gesteld, met een eeuwige inzetting*.
- Ten tweede. Wanneer de zee, Ps. 107:27 woedt en de reizigers in een geweldige storm als een dronken man heen en weer waggelen en teneinde raad zijn, dan doet Hij de storm stil staan, zodat haar golven stilzwijgen. Jes. 50:2: *Zie, door Mijn schelding maak Ik de zee droog*. Ps. 95:7: *Gij stilt het geruis van de baren der zee*. Gelijk alle andere schepselen uit het vredeverbond tussen hen en ons in de staat der onnozelheid, zijn gevallen, is de oorlog tussen beide afgekondigd. Het vuur heeft last ons te verbranden, het water ons te verdrinken, de lucht ons te verstikken en de aarde ons in te slokken. Doordat Christus een wapenstilstand heeft gemaakt, het

Evangelie een gesloten vredeverdrag bevat en de razernij van de schepsels bestraft (hoewel enige sprankelen van Gods gramschap nog in hetzelfde zijn) hebben zij geen trek en neiging om de twist van 't verraad dat wij tegen hun Koning gepleegd hebben te wreken. Wij ontvangen de schepselen als vluchtende soldaten uit het leger van Gods oordeel maar gebruiken ze in de oorlog tegen God. Zo gebruikt de brasser en dronkaard spijs en drank tegen God en de dartele en overdadige mensen hun ijdele en weidse kleren, geblankette aangezichten en blote borsten, als een wisselbank om 't lichaam aan de lusten te veilen. Indien de Heere (zeg ik) onze geknechte schepselen, water, vuur, zwaard en dergelijke niet bestrafte, zij zouden ons vernielen en uitroeien.

Indien wij nu Gods handeling in dit land met een geestelijk oog aanzien, wij zullen het volgend bevinden:

1. Dat het zwaard des Heere belast is tegen ons aan te gaan, Ezech. 21:14: *Daarom gij mensenkind profiteert en slaat hand tegen hand, want het zwaard zal verdubbeld worden ten derde male, 't is het zwaard van degenen die verslagen zullen worden, dat tot hen in de binnenste kamers indringen zal.* Als God het zwaard gebiedt te verslinden, kan 't niet stil zijn. Jer. 47:6, 7: *O wee, gij zwaard des Heeren hoe lang zult gij niet stil houden? Vaart in uw schede, rust en bent stil. Hoe zoudt gij stil houden? De Heere heeft toch het zwaard bevel gegeven tegen Askelon en tegen de zeehaven, daar heeft Hij 't besteld.* Het is dus een gelast en uitgezonden zwaard dat nu in dit land woedt.
2. Niet alleen is het zwaard en pestilentie door Gods bijzondere last gezonden, Jer. 24:10, maar het is *Zijn* zwaard, niet het zwaard der Rooms en kwaadwillige mensen, maar het zwaard des Heeren, Jer. 47:6. De Heere zegt, Ezech. 14:21, dat het zwaard, honger, boos gedierte en pestilentie, Zijn vier boze gerichten zijn. Echter door deze soldaten kunnen wij heengaan, omdat wij een vrijgeleidebrief hebben van de Heere, Jes. 43:2. Want het zwaard is het zwaard van onze Vader. Zo ook, de zee waarin wij zijn, is de zee van onze Vader en kan ons niet verdrinken.
3. Dit behoudt de Almachtige eigen aan Zichzelf, Hij alleen kan vrede maken, Ps. 46:10: *Hij doet de oorlogen ophouden tot aan 't einde der aarde.* Jes. 45:6, 7: *Ik ben de Heere, en niemand meer. Ik formeer het licht en schep de duisternis; Ik maak de vrede en schep het kwaad.* Zo maakt Hij dan, door zelfde titel waardoor Hij God en Schepper is, ook vrede. Ps. 65:7: *Hij stilt het bruisen der zee, het bruisen der golven en het rumoer der volkeren.* De verbolgen zee en 't volk in de oorlog, zijn twee beroerende schepselen. De wil van vertoornde mensen is als een ongeregeld en wild beest. Als zij in de hitte en vuur van de krijg zijn, rijst er een hoog getij en geweldige storm in hun hart. De winden te stillen en de raderen te stuiten, opdat de vrede in onze landpalen kome, is het eigen werk van de Almachtige.
4. Hij heeft, gelijk Hij de Schepper is, verlossing belooft. Jes. 65:18: *Maar weest gijlieden vrolijk en verheugt u tot in der eeuwigheid, in hetgeen Ik schep; want zie, Ik schep Jeruzalem een verheuging en haar volk een vrolijkheid.* 't Zelfde woord wordt gebruikt Gen. 1:1, wanneer gezegd wordt: God *schiep* de hemel en de aarde.
5. Hij bestraft Koningen om Zijner kerk wil. Ps. 105:14 en Jes. 50:9. Christus' vijanden zullen allemaal als een kleed verouderen en van de mot gegeten worden. Jes. 49:26: *En Ik zal uw verdrukkers spijzen met hun eigen vlees en van hun eigen bloed zullen zij dronken worden, als van zoete wijn.* Mogen wij dan twijfelen of de Heere zal opstaan en deze winden bestraffen? Christus is in 't schip van Gods kerk. Ofschoon het schip lek wordt, daarom zullen takel en touw niet gebroken maar de mast versterkt en de zeilen uitgebreid worden.

- Een gruwelijk gerucht van een geweldige stormwind van verstoting, verzending, gevangenneming, verbanning en het doen zwijgen van Christus' herders door afsnijding van neus en oren en dergelijke meer was in het schip hier te lande. Maar Christus stond op en bestrafte deze winden. En hoewel er een gerucht was van verzoening met Rome, hoge wateren en winden van valse lering, altaar en beeldendienst, valse afgoden om de Vader en Zoon Christus te vertonen, mis, nieuwe en schadelijke offerande, het lichaam van het Pausdom in de hoge scholen geleerd, op stoelen gepredikt en op persen gedrukt, zo stond nochtans Christus op en bestrafte de winden.
- En terwijl deze rijken in 't bloed zwommen, om de eigenzinnige macht in de staat en de geweldenarij van Antichristelijke prelaten in de kerk staande te houden, heeft ook de Heere der heirscharen deze winden bestraft en zal de zee stil maken.
- Ook zijn er grote stormen van droevige en beklaglijke verdelingen en scheuringen, de een tegen de ander, zodat de een helft van de reizigers de anderen schijnen overboord te werpen. Dit zijn de gevaarlijkste en meest te bestraffende winden. O! dat wij de Heere, om zee en wind te bestraffen, konden opwekken!
- Er was en is nog tegenwoordig een gedurig geroep van vele overtredingen op dit gebied, zodat de Heere vanwege de zonden van 't land die tot Hem zijn opgeklimmen, geen rust kan hebben in de hemel. De breuk van Gods Verbond, allerhande zonden tegen de beide tafels, geen kennis Gods in het land, geen barmhartigheid, geen waarheid, maar vloeken, zweren, liegen, bedriegen, doodslag, dieverij en overspel, hebben de overhand. Nochtans is de Heere Jezus een Zaligmaker niet alleen van personen, maar ook een Verlosser van hele volkeren en besprengt Hij vele heidenen, Jes. 52:15. Met Zijn bloed sprengt Hij rein water op de volkeren Israëls en reinigt ze van al hun onreinheden en drekgoden, om Zijns Naams wil, Ezech. 36:22, 25. Het is de almacht van vrije genade dat Christus opstaat en ook deze wind en zee bestraft.

4.

Mark. 4:39 *En er werd grote stilte.*

De werking van Christus' bestraffing wordt hier beschreven: er was zonder iets meer te doen, een grote stilte. Als Christus de zee bestraft kan ze slechts glimlachen en stil zijn.

Twee prentbeelden van God zijn in dit wonderwerk.

- Eén in de manier van doen. Verbolgenheid gaat niet weg, noch van de mensen, noch van de zee, in één ogenblik. Wanneer de lucht gestild en de wind verdwenen is, blijft nochtans voor een poosje wind in de buik van de wateren, en bij gevolg onstuimigheid en werking in de baren. Maar hier is zonder uitstel stilte.
- Ten tweede in het wonderwerk. *Er werd grote stilte.*

In het eerste zien wij dat God onweerstaanbaar en met gevolg werkt. Wanneer Hij behoudt, moeten wij behouden zijn. Wanneer God van Izak zegt: *Ik heb hem gezegend.* Dan moet er op volgen: *En hij zal gezegend zijn.* Sommige schepselen werken als vanzelf, zonder invloed op hun werkingen; de zon moet warmte geven, het vuur moet branden, de zee moet vloeien. Doch omdat God waarlijk een absoluut voorrecht heeft, heeft hij een beslissende stem in alle daden op de wereld. Alles wat voor de schepselen noodzakelijk is en zijn moet, is vrij voor de Heere. Bij Hem geschiedt niets bij geval; bij God is een mogen, maar geen moeten zijn. Alles geschiedt als het Hem behaagt. Voor 't schepsel moet de zee ebben en vloeien, de zon schijnen, het vuur verteren, de leeuw verscheuren. Maar in al deze is bij God een vrijheid, het geschiedt alleen als Hij Zijn

toestemming daarbij doet. Daarom gebod God de Rode Zee noch te ebben noch te vloeien, maar als twee glazen muren stijl overeind te staan. Hij bedekt de zon met een web van duisterheid in de tijd van 't kruisigen van de Heere der heerlijkheid. Hij verbiedt het vuur de drie jongelingen te branden, en de leeuwen Daniël te verslinden. Dit alles moet zijn, omdat God gezegd heeft dat het zo zal zijn.

Nogmaals, omdat God Zijn almacht voegt aan de dingen die in en door de schepselen gebeuren voegt Hij een *wet van noodzaak* aan alle voorkomende daden van 't schepsel. Een pijl in 't wilde geschoten, kan Achab doden maar kan ook iemand daaromtrent treffen. Nochtans is hier bijgaand Gods bestuur. Geen mag zijn of mag niet zijn, maar de pijl van des Heeren wraak moet zodanig bestuurd en geschikt worden dat ze geen voortgang heeft dan alleen tegen Achab. En nog nader, tegen geen ander deel van hem, dan alleen tussen de samenvoeging van zijn wapens, (tussen de gesp en het pantsier) opdat hij, naar des Heeren Woord, zou vallen en sterven.

Door dezelfde weg en middel als Christus een stille zee maakt, hebben wij stilte. Door welke weg Christus te land komt, komen de discipelen te land. Onze begeerten rijzen en wij vragen: *wat zal God doen?* Is er geen noodzaak ten opzichte van het Goddelijk gericht, dat de wraak valt op de kwaadwilligen in deze landen? Doch wij behoren te overwegen:

- Eerst. Dat Christus deze 1600 jaar is beledigd geworden en de wraak totnogtoe Zijn vijanden niet ten volle getroffen heeft. Want,
 1. Christus' vijanden zijn niet volkomen ten ondergebracht.
 2. Velen van hen in 't stof verrot, worden totnogtoe niet geplaagd in hun lichamen.
- Ten tweede. Christus deelt en verdraagt hier met Zijn discipelen schoon en slecht weer. Christus lijdt ongelijk, maar gij kunt, noch wilt geen geduld hebben om de vinnigheid van wrede mensen te dragen. Genoeg is het voor ons, dat wij, indien wij vernederd worden, vernederd worden *met Christus*. Als Christus aan de oever komt, is het vroeg genoeg voor ons schoon weer te hebben, en voet op 't land te zetten om onze kleren te drogen bij die Zon die voor de verheerlijkten in de hemel schijnt. Laat ons met Christus wenen en begraven worden. Vóórdat Hij verheugd weer opstaat, kunnen wij in de graven liggen rotten.

Ten tweede. *Een grote stilte*, zegt Mattheüs, hfdst. 8:26.

Dit is het ander prentbeeld van God in dit wonderwerk; namelijk, dat er een grote stilte is. Niets is er in God, niet één oordeel of werk, daar geen grootheid op geprent is; want het werk ruikt naar de oorzaak, Job 36:26: *God is groot*.

- Ten eerste. Gelijk het gevaar van de kerk in deze zeereis groot is, zo is ook de stilte groot. Grote gebouwen hebben grote grondvestingen, 2 Kor. 1:10: *God heeft ons verlost uit een groten dood*. Sommige doden zijn maar kindse en zwakke doden, doch Bildad spreekt van een andere dood, Job 18:13. *De eerstgeborenen des doods*. De Heere toont Zijn volk grote en geweldige benauwdheden; en geeft hen tranen te drinken in groter maten, Ps. 8:6. *En het volk is in grote benauwdheden*, zegt Neh. 9:37. Daarom doet God grote dingen aan hen, Ps. 126:2; doet een grote verlossing in Israël. 1 Sam. 14:45 en aan Davids zaad, Ps. 18:50.
- Ten tweede. Grootheid is geschreven op al Gods werken. Ps. 92:6: *O Heere, hoe groot zijn Uw werken!* Ps. 111:2: *De werken des Heeren zijn groot, zij worden gezocht van allen die daar lust in hebben*.
- Ten derde. Grootheid is geprent op Zijn oordelen tegen Zijn vijanden; want, volgens Zach. 7 vers 12, is een grote toorn van de Heere der heirscharen over diegenen die

hun schouders terugtrokken, en hun harten maakten als een diamantsteen. Hij strijdt tegen de wederspanningen, Jer. 21:5, met toorn, grimmigheid en grote verbolgenheid. Ja, de grote dag Zijns toorns zal komen over Zijn vijanden, zodat ze niet zullen bestaan kunnen.

- Ten vierde. Grote vergelding is voor de rechtvaardigen, Ps. 19:11. Groot is het loon voor hen in de hemel, Matth. 5:12. *Een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht van heerlijkheid*, 2 Kor. 4:17.
- Ten vijfde. Zo is dan grote wraak besteld voor Gods vijanden, Ezech. 25:17. Grote verwoesting aan Farao, die grote zeedraak die in 't midden zijner rivieren ligt, Ezech. 29:3. En wanneer deze Koninkrijken grote hoererijen bedreven hebben, wat wonder is het dat wij met grote toorn bezocht zijn, en veel meer duizenden in deze landen verslagen werden, dan in enig ander plaats in deze eeuw? Indien Babel een grote hoer is, groot moet haar val zijn! Alle koninkrijken der aarde en haar kooplieden zullen zich verwonderen en haar verwoesting bewenen.
- Ten zesde. Ook is herstel van de kerk Gods werk, Zach. 13:23. Ja, een groot werk. Want, ofschoon er grote gebergten in de weg zijn, die worden van God gescholden en weggenomen, Zach. 4:7. Derhalve, bezwijkt niet, maar wees sterk in de Heere. Geen wonder dat wij alles moeten verkopen en Christus, die Parel van grote waarde kopen, Matth. 13:46. Want niemand is zó na dan Hij aan God verwant. Laten wij grote dingen zoeken. Zoekt naar de grote Christus!

6.

Luk. 8:25. ***Zij bevreesd zijnde, verwonderden zich, zeggende tot elkaar: Wie is toch Deze dat Hij ook de winden en het water gebiedt en zij zijn Hem gehoorzaam?***

De vrucht van 't wonderwerk; de bootsgezellen, - niet Christus' discipelen, - worden met verwondering en verbaasdheid geslagen. Dit is al de vrucht die wij lezen dat dit wonderwerk in de bootslui voortbracht, zij vallen in verwondering en zijn verbaasd, te zien dat een mens zee en wind gebiedt.

Eerst. Christus' wonderdaden en al Gods werken zijn echter minder dan Zijn Woord, omdat ze ons niets van de Drie-eenheid of van de twee naturen in één Persoon, of van onze Middelaar Jezus Christus leren kennen.

Ten tweede. O, hoe weinig zien wij van God, inzonderheid wanneer wij van Zijn licht ontbloot zijn? Job zegt dat wij God, ofschoon Hij aan onze elleboog werkt, niet vernemen. Job 23:8: *Zie, ga ik voorwaarts zo is Hij er niet, of achterwaarts, zo bemerk ik Hem niet.* Was dit omdat God noch vóór noch áchter Job was? Nee, God gaat rondom ons, elk kan zijn hand als 't ware uitsteken en de Almachtige aangrijpen, Hand. 17:27. Daarom voegt Job erbij, vers 9: *Als Hij ter linkerhand werkt zo aanschouw ik Hem niet.* De voetstappen van Zijn ondoorgroendelijke wegen kunnen wij niet nasporen. Als wij maar de opperste en buitenste zijde en boord van de Goddelijke voorzienigheid willen aanzien, bespotten wij maar onszelf. Mensen of engelen kunnen de grond van des Heeren wegen niet peilen. Jes. 55:9: *Want (zegt Hij) gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, zo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen en Mijn gedachten dan uw gedachten.*

Ten derde. Wij kunnen maar zo dicht bij Christus komen, dat wij ten allerverste maar drie of vier stappen naar Hem toe kunnen treden.

- Sommigen overtuigd en verwonderd zijnde, zeggen: *deze moet God zijn.* Luk. 4:22. Wanneer Christus de Messias en gelijk Zichzelf preekt, geven zij Hem alle getuigenis en verwonderen zich over de aangename woorden die uit Zijn mond voortkomen. Doch ze komen Hem niet één stap dichterbij, maar verachten Hem, en

zeggen: Is deze niet de Zoon van Jozef? Sommige weten dat er een profeet onder hen is geweest, Ezech. 3:5, maar zij blijven schorpioenen, distelen en doornen, en willen niet horen.

- Ten tweede. Sommigen zijn verlicht, en geloven voor één uurtje, Matth. 13:21 Het geloof van een uur of twee, is een stap nader, die hebben vreugde in Christus, Matth. 13:20. Het woord van de profeet is hun als een lied der minne, als een die schoon van stem is, of die wèl spreekt, Ezech.33:32. Zoet en aangenaam is het Evangelie voor velen, doch nader komen zij niet, zij willen niet horen noch gehoorzamen.
- Ten derde. Sommigen smaken het goede woord Gods, en de krachten der toekomstige eeuw, Hebr. 6:5, doch komen Christus nooit nader, maar vallen af. Alsof zij vreesden om waarlijk bekeerd te worden. Geen vijfde tred gaan zij verder om zich geheel en al aan Christus over te geven.

Ten vierde. Niet alleen is het de manier van deze zeelui, maar booswichten, prelaten en Papisten zien God in Zijn werk, zij verwonderen zich en echter kanten ze zich daartegen. Jes. 26:11. *Heere is Uw hand verhoogd, zij zien het niet, maar zij zullen het zien en beschaamd worden, vanwege de ijver over Uw volk.* Verscheiden merktekenen van de Godheid en voetstappen van God, zijn in dit werk dat de Heere in deze landen werkt; en de boosaardigen verwonderen zich. Maar merkt op:

- Eerst. Toen de prelaten en kwaadwilligen op de top hunner raderen waren bracht God Zijn werk, uit verachte beginselen tot een grote hoogte.
- Ten tweede. Onze tegenkanters waren bezig en wilden niet rusten, maar werkten mee tot hun eigen ondergang.
 1. Zij zochten de Koning te bewegen tot verandering der Godsdienst tegen alle wetten in Schotland.
 2. Zij dreven hem aan om Schotland te water en te land de oorlog aan te doen.
 3. Zij raadden de Koning de voorwaarden van vrede en het woord van een Prins aan zijn onderdanen te breken, en hen wederom in de oorlog in te wikkelen.
 4. Nadat dit leger verstrooid en een Rijksvergadering in Engeland geduld werd, bewogen zij hem om alles wat billijk en recht was in een parlement van Schotland toe te staan. Doch tegen hun gemoed en zonder voornemen van hun woord te houden, maar treurige en bloedige oorlogen in Engeland aan te richten. In dit alles waren zij medewerkers met een wijze en heimelijke voorzienigheid, tot hun eigen ondergang.
- Ten derde. Zij hebben getracht voor te wenden, dat onze mening niet zou zijn vaststelling van Godsdienst in macht en zuiverheid en verlossing uit de slavernij van eigenzinnige en geweldige heerschappij over kerk en staat; maar de ene overheersing te veranderen en andere regering op te richten. Maar zij hebben dit totnogtoe niet kunnen bewijzen.
- Ten vierde. Zij zien God tegen hen, en ijdelheid en goddeloosheid, benevens de papisten, afgodendienaars, Ierse moordenaars, de wreedste van alle mensen en het schuim en uitvaagsel van kerkelijke personen, aan hun zijde. Maar ze willen nochtans in allen deze God niet zien.
- Ten vijfde. Zij ondervinden en zien hun verraderij, paperij, geweldenarij door vele ontdekte aanslagen in 't licht gebracht en echter willen zij God niet zien in de wegen van Zijn diepe voorzienigheid.

Gebruik.

Indien de natuurlijke mensen zich over Christus' macht en uitstekendheid verwonderen, wanneer Hij met één woord zee en wind gebiedt en tot gehoorzaamheid brengt; behoorde Christus dan voor ons geen Wereldswonder te zijn? Behoorde Hij ons allen niet lief en aangenaam te zijn? Indien men tegen Christus in de weegschaal kon leggen een wereld, ja miljoenen werelden en engelen, daarbij een wereld van Salomo's met driedubbele wijsheid en al de gemakkelikheden van de mensen, benevens de bloem en de roos van tienduizend wereldds volmaaktheden..., alles zou tegen Hem te licht zijn, en de balans niet kunnen overhalen. Och, wij roemen in goede wapenen, wij verheugen ons in overwinningen en goede uitkomsten, in goede Rijksvergaderingen, Godzalige bevelhebbers en goede herstelling, ja alles wat enige luister of glans van geschapene goedheid heeft, is uitnemend voor ons. Maar waarom verwonderen wij ons niet meerder in de uitmuntende Christus? Wie stelt Zich boven de wolken? Wie verheft Zijn troon en heerlijkheid? Bedenkt maar wat van Hem gezegd wordt, Kol. 1:15-18: *Die het beeld des onzienlijken Gods is, de Eerstgeborene aller creaturen. Want voor Hem zijn alle dingen geschapen, enz. En Hij is voor alle dingen, en in Hem bestaan alle dingen. En Hij is het Hoofd des lichaams, der gemeente, Hij Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, enz.* Zie, wat al wonderen in Christus zijn!

- Vooreerst, Hij is Gods gelijke, alleszins zo hoog als God, zijnde het zelfstandig beeld Gods; geboren van de Vader, zonder enig begin.
- Ten tweede. Als mens, de oudste der schepping Gods, en als God de Schepper van de nieuwe wereld.
- Ten derde. Niet minder Schepper van alles dan de Vader. Wij hebben een Hoofd Die alle heerlijke engelen in de hemel, die 't koninklijke van 't hemels huis zijn, maken en wegnemen kan. Bij Hem vergeleken zijn deze overheden en machten, deze kleine goden, de edelste en opperste hovelingen, het Hogerhuis van de Staten des hemels, slechts schaduwen; voortgebracht door de vingers van onze hoogste Koning, toen Hij dit grote heelal en het rijke Koninklijk paleis voor deze hemelingen maakte en de gehele aarde met alle voorraad binnen de boezem van deze grote wereld.
- Ten vierde. Zo heeft de Heere Jezus geheel de geschapen wereld in het hol van Zijn hand, gelijk een man een glazen bol in zijn hand omhoog houdt. Indien deze zijn hand van onder dezelve wegtrok, zij zou op de grond in honderd stukken vallen, zonder meer nut te kunnen doen. Indien ook Christus, in Wie alle dingen bestaan, als de noten van een uitnemend muziek in een gezang, Zijn armen van bewarende voorzienigheid introk de wereld zou ontsteld worden en buiten toon raken. De glazen kloot zou vallen tot duizend enkele niet-metalen. Evenals een man een ei tussen zijn vingers kan verbrijzelen, zo heeft Christus de grote geschapen klomp der gehele schepping in Zijn hand, indien Hij maar Zijn twee vingers een weinig samen. knijpt, is de gehele wereld gelijk een gebroken ei tenietgedaan.
- Ten vijfde. Hij is het Hoofd van de kerk, en zulk een Hoofd, die door de dood de eerstgeboren Zoon en Erfgenaam geworden is. Hij lag in de baarmoeder des doods en had, als dubbel gezegende Eerstgeborene, de sleutel des doods bij Zich. Hij opende van binnenuit de buik des doods en droeg de poorten des doods weg op Zijn rug, opdat ook alle jonge broederen door dezelfde weg mochten uitgaan. Ja, Hij kwam als Bruidegom van de hemel om de Bruid, Zijn kerk ten huwelijk te verzoeken. Hij was ziek van liefde en stierf van liefde voor een Prinsendochter, Zijn beminde kerk en stond ten derde dage op uit de dood en trouwde haar.
- Ten zesde. Zo heeft Hij een volkomen alles te boven gaande uitnemendheid in alle dingen. Zodat de hoogste der engelen maar Zijn onderzaad en knechten zijn. Hij is nu in zo'n onvergelykelyk uitstekende heerlijkheid boven alle schepselen, dat wanneer de beminde leerling Johannes, - die Hem in de dagen Zijns vleses zo nabij

kwam, dat hij in Zijn schoot rustte, - Hem in Zijn heerlijkheid zag, als dood aan Zijn voeten viel, Openb. 1:17. Ja, er was meer van de hemel in Christus, dan Zijn vlezen ogen konden aanschouwen. Amen.